

By the Associate Editor.

З великою приємністю пишу цього листа, бо нарешті маю змогу, більше, чим звичайними словами висказати Вам свою глибоку влячність і пошану за стільки довголітньої, жертвенної праці на ниві нашого культурно-громадського життя.

Залучену літературно-ікону „Бог — Любов” зараховую до найважливіших мист. праць свого життя. З висловами признання і зі щирим, дружнім привітом, пересилаю Вам в дарунок цю працю. Надіюсь, що вона буде завжди споминком нашої дружби і спів-праці, яка почалася ще від першого знакомства у таборі в Бад Верістодені, у Німеччині.

Нехай цією іконою, яка ширить Апостлат Любви по цілм широкім світі, Господь Вседержитель посилає Свої щедрі Ласки Вам і Вашій Родині. А Вашу, цінну працю нехай нагороджує найкращими успіхами на користь і славу цілого українського народу.

В залуці також деякі з матеріялів, які допоможуть Вам дещо ближче запізнатись з тим унікальним твором — іконою, якої основоположник сам Святий Дух Господа нашого Ісуса Христа, а церква якої — цілий світ.

З найширшими Побаженнями, Ваш,
Леонід Денисенко
Австралія

Below are the languages used in Mr Denysenko's ikon:

Державні Володарі, які прихильно висловилися про ікону „Бог-Любов”
Генеральний Губернатор Австралії
Королева Великобританії Єлисавета II
Королева Данії
Президент Республіки Домініко
Верх. Провідник Еспанії
Прем'єр Міністрів Канади
Імператор Ірану
Верх. Провідник Ірландського Парляменту Альстер
Королева Голяндії
Прем'єр Міністрів Нової Зеландії
Канцлер Німецької Федеративної Республіки
Король Норвегії
Верх. Міністер Папуа — Нової Гвінеї
Президент ЗСА Г. Форд і Губернатор Н. Й. Рокефеллер
Президент Швейцарії
Король Швеції
Король Тонгі
Коронований Князь — князівство Чат, Австралія
Верховні Ієрархи, які високо оцінили ікону „Бог-Любов”
Папа Павло VI
Константинопольський Патріарх
Всесвітньої Православної Церкви
Єрусалимський Патріарх
Сирійський Патріарх
Антіохійський Патріарх
Патріарх Максимос V Близького Сходу
Митрополит УАПЦ — Мстислав
Патріарх і Кардинал Й. Сліпий
Голова Світової Ради Церков у Швейцарії
Гол. Командир Армії Спасіння — Австралія
Гол. Командир Армії Спасіння — Аргентина
Пацифічний Конгрес Методистської Церкви
Верх. Архієп. Англіканської Церкви
Світова Рада „Куємерс”
Голова Світового Біблійного Товариства
Біллі Грагам — Голова Євангелістського Об'єднання
Гол. Рабін д-р Браш (Єврейське віровизнання)
Гол. Каліф (Мусульманське віровизнання)

Mr Leonid Denysenko

A reader of the "Sydney Morning Herald" who says he enjoys my weekly "Churches and Churchmen" column has sent me an unusual present, which he has graciously permitted me to reproduce on the cover of this, final issue of the "ABM Review" so that readers of the "Review" may also share my pleasure.

Mr Leonid Denysenko, a Ukrainian-born artist from Pennant Hills, has sent me a lithographic copy of an ikon (image) of Jesus Christ, the outlines of which were formed solely from the words "God is Love" in 48 languages.

The original of this amazing work, which took Mr Denysenko more than a year to complete, has been presented to the Pope, and now hangs in the Museum of Arts in the Vatican. Other copies have been given to Royalty and heads of State in many countries.

Mr Denysenko, a member of the Ukrainian Orthodox Church, depicts Christ in traditional Byzantine style, but has used artist's tools—ordinary pen and ink—which were anything but traditional.

The ikon, which was prepared on paper (as opposed to the customary mixture of metal and wood), measures about 3ft by 2ft—copies are slightly smaller—and is coloured in shades of green, yellow, blue and purple.

The artist, who came to Australia as a refugee in 1948, speaks Ukrainian, Polish, Russian, Serbo-Croat, German and English.

Languages employed in the ikon include Arabic, Aramaic (the language believed to have been spoken by Jesus Christ), Chinese, Danish, Estonian, Fijian, Flemish, French, Greek, Hebrew, Hindu, Irish, Italian, Laotian, Lithuanian, Maltese, Motu, Malayan, Portuguese, Pityantyanian (an Aboriginal dialect), Pidgin, Turkish, Vietnamese, Welsh and

Pitman shorthand!

Generally the words can be read by the naked eye. In only three cases did the artist use a magnifying glass to help in particularly intricate work.

This was when penning the words used to form the eye-balls, the bunches of grapes that decorate the sides of the image, and in "writing" his own signature at the bottom.

Languages were cunningly employed to achieve the maximum artistic effect. Eastern languages, whose characters resemble stitching, form the hem of Christ's garment.

Chinese, the characters which resemble natural creases in the skin, was used effectively in the portrayal of Christ's raised right hand.

The words "God is Love" are even used for such mundane parts of the work as the lines of the feet and of the toenails.

Mr Denysenko, who is 47, works in the audio-visual department of Sydney Technical College. Before that he was an art teacher with the NSW Education Department.

After an adventurous boyhood, in which his father forged the papers of an SS officer to escape execution by the Nazis, he served in an auxiliary unit of the American Army in Bavaria. From there he came to a refugee migrant hostel in Bathurst.

He was to have been sent to work in the sugar canefields of North Queensland, but the manager of the hostel — "an absolute

monarch" — liked what he saw and instead gave him painting assignments.

General (later Field Marshal) Sir Thomas Blamey also visited the camp and was sketched by Mr Denysenko. The general told the manager that the artist's hands were too good to be spoilt by canecutting, and for the next year or so Mr Denysenko was sent out into the Bathurst countryside by chauffeur-driven car with instructions "to paint or draw what I liked."

In 1951 he was selected by the Australian Government to play a key role in the Commonwealth Jubilee Travelling Art Exhibition, and for a year toured Australia, painting and exhibiting throughout all States.

An unassuming but obviously religious man, Mr Denysenko believes his unusual commission came direct from God.

"It was a quite clear innovation, a message from God which formed in my mind one night during my prayers. God gave me a commission to design His portrait in a way not done before and in as many languages as I could collect. I didn't question His master plan. God gave me the strength to do it."

Mr Denysenko says the experience was the turning point of his life, and that as a result of his unusual artistic endeavour — "I regard the picture itself as a prayer" — he has attained a deeper and fuller realisation of the life of Our Lord and His message.

БРИТАНСЬКА КОРОЛЕВА НАДАЛА ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОМУ ЄПИСКОПОВІ

Лондон — Згідно з давнім звичаєм і традиціями, встановленими королівською родиною британської спільноти, володар колишньої британської імперії, а тепер спільноти, кожного року 1-го січня надає різні відзначення заслуженим громадянам цієї спільноти.

Ми аж тепер одержали повідомлення, що британська королева Єлисавета II вшанувала Владика української католицької Церкви в Австралії, Новій Зеландії та Океанії Пресв. Івана Прашка званням МВЕ (Мембер оф де Бритіш Емпаяр) за його довголітню працю для української і вселенської церкви та української спільноти.

З нагоди цього високого відзначення Владика Івана Прашка привітали австралійський прем'єр-міністр М. Фрейзер, прем'єр провінції Вікторія Л. Томпсон, міністер еміграції та етнічних справ провінції Вікторія, Дж. Кеннетт, представники багатьох австралійських та українських організацій і численні миряни.

Миряни, які прибули до Риму взяти участь у вчорашніх з нагоди 90-річчя Блаженнішого Патріарха Йосифа, з цієї нагоди влаштували були в залі гостинниці свв. Сергія і Вахха спонтанне прийняття, побажали Владичі дальших успіхів у його праці і при склянці вина відспівали Владичі многоліття.

Владика Іван (направо) вітає Першого ієрарха Йосифа в Австралії

ЧИ ВИ ВЖЕ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ” ?

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ МОЛОДИ І СТАРШИХ ЕКРАН UKRAINIAN MAGAZINE FOR YOUTH AND ADULTS

ЕКРАН

Видає В-во „Екран”
Відпов. ред. А. Антонович
Адреса — Address
A. Antonovych
2222 W. Erie Street
Chicago, Illinois 60612
U. S. A.
Phone — 942-0126
Ціна прим. — 2.00 —
— Single Copy \$ 2.00

пресовий фонд

50 дол: Ст. Федечко — Ворен, Міч.
35 дол: М. Ковальчук — Канада
30 дол: Надія Вербіяна
По 25 дол: д-р Ю. Городиловський,
Мик. Луговий, мгр. Вол. Ничай.
20 дол: Марія Охримович — Торонто
По 15 дол: д-р Я. Панчук, Ст. Паньків,
Інж. І. Струк, Ст. Шологон.
По 10 дол: Проф. Волод. Чижик, д-р
Т. Гаєцький, д-р Р. Погорецький, Волод.
Дебайло, Р. Лукашевський, Антін Тара-
дайко, Денис Мацьків, В. Лаврів, Єв.
Плескачевська.
8 дол: Ір. Твердохліб.
6 дол: Ілля Павліш, д-р М. Коленський
О. Новицький, Гл. Старовіт.
4 дол: М. Миронюк.
3 дол: Інж. Атановський.
2 дол: Ст. Басараб — Канада
Інж. Гавдьо Василь зібрав на Пресо-
вий Фонд „Екрану” в Чикаго на листу:
По 50 дол: Каса Самопоміч, Щаднища
Певність.
По 25 дол: Кооператива Самопоміч.
Музика і Син Фунераль Говм, Августа
Фармасі, Каппа Фунераль Говм.
20 дол: Український Народний Союз,
відділ ім. Св. Степана.
Усім жертводавцям щире спасибі!

Від Редакції

Добре налаштований зв'язок і співпраця зі співробітниками, симпатиками і читачами журналу є одною з основних передумов, що забезпечують появу журналу. Тому ми і надалі докладно інформуватимемо про перешкоди, на які натрапляє редакція і адміністрація та про всі фінансові труднощі, яких не всіли самі усунути. Всього час 20-ти літньої появи „Екрану” як редакція так і адміністрація часто користали і користають з порад співробітників і з порад читачів. Тому саме журнал витримав три найтяжчі етапи за час його існування.

Наші співробітники і читачі не тільки дораджували, але й помагали нам розбудувати фінансову базу і його зміст у підшукуванні відповідних ілюстрацій і до них відповідних матеріалів. Вони двічі заявили за піднесення ціни за журнал. Перший раз з 50 центів до одного долара, а опісля, коли друкарні піднесли ціни, а папір значно подорожів, порадили не ліквідувати журналу, тільки підняти ціну до двох доларів, а при тому обмежити появу його до 3-4-рх чисел в році, щоби таким способом зрівноважити бюджет. Більшість співробітників, кольпортерів працювала і працює також зовсім безкоштовно зрікаючися добровільно своєї провізії. Вони йшли за прикладом редакції і адміністрації, яка від самого початку появи „Екрану” виконує всі редакційні і адміністраційні праці зовсім безкорисно, щоби зменшити видатки.

В останніх роках, як я вже попередньо згадував, більшість співробітників-сеньйорів в старшому віці, відійшли з цього світу. А почта знова піднесла ціни. Це саме зробили і друкарні. Як почта так і друкарні поставили нас вже третій раз з черги в майже безвихідну ситуацію. Почтову оплату одного числа „Екрану” для передилатника піднесено з 48 центів до 72 центи. Оплату летунської почти до Австралії піднесено з 1.28 дол. до 2.08 дол., а до Європи і інших країн з 1.02 до 1.68 дол.

По появі останнього числа „Екрану” (114-115), більшість наших співробітників і читачів знова дораджує редакції і адміністрації не переривати появи журналу, а всі свої зусилля і увагу спрямувати тепер на розбудову сітки співробітників-кольпортерів в наших громадах поселених у вільному світі. Через них ми є в силі поширити скромний гурт читачів „Екрану” до широкого круга. Вони дадуть основну фінансову базу для дальшої його появи. Читачі і співробітники допоможуть розбудувати і Пресовий Фонд для підсилення фінансів Видавництва. А деякі з нашої читацької громади дораджують шукати і спонзорів на помішуванні в журналі світліни і матеріали з многогранного життя української спільноти у вільному світі.

Ред. І. Дурбак пропонує послугуватися в наступних числах „Екрану” тільки порядковими числами, а місяці випускати так довго, доки „Екран” не буде систематично і на час точно появлятися, бо це утруднює його продаж.

В цьому напрямі вже почалася праця. Подаємо кілька примірів: Ліна Сав'як Криштальська переслала до редакції 10 одрес з Торонта і зібрані гроші на передплату і Прес. Фонд. Управа хорв „Дніпро” з Клівленду також переслала листу передплатників і гроші за передплату і Прес. Фонд. Інж. В. Говдьо — Чикаго зголосився збирати пожертви на Прес. Фонд журналу між Українськими Товариствами, приятелями і знайомими. Список його жертводавців подаємо окремо. П. Мих. Біраковський з Вінніпегу зголосився на співробітника-кольпортера і збірщика на Пресив Фонд. П. Іванна Федорів з Філадельфії переслала передплату і список кількох кандидаток на передплатників. А кількох читачів передплатників „Екрану” переслали свої більші пожертви на Прес. Фонд. Їхні назвиська містимо у списку жертводавців.

Відповідаємо на деякі запити до редакції від співробітників і читачів: чи можна дістати комплекти оправлених чисел „Екрану”?

Оправлених комплектів „Екрану” у трьох томах вже немаємо. Було всіх оправлених 25-комплетів. Більшість редакція розіслала по наукових установах та співробітникам, Кілька комплектів ми продали. В короткому часі опраavimo четвертий том з останніх п'ять літ.

У Видавництві можна набути всі числа „Екрану” за виїмком першого і четвертого по нормальній ціні. Також можна набути альбом князів, королів і гетьманів по 2.00 дол. це є прекрасний дарунок для дітей на день уродин, з нагоди ім'янин чи свят.

Наш співробітник з Вінніпегу — п. М. Біраковський переслав другу листу зібраних датків на суму 293 ам. доларів від приятелів і читачів „Екрану”. Поіменний список жертводавців помістимо в черговому числі.

ІЗ ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

Пані Надія Вербіяна

Джерсі Сіті 11 7 1981

Вельмишановний Пане Професоре!
Щиро дякую за листа, що своїм змістом зворушив мене „до живого”. Ніколи не уявляла собі, що Ви мусите поборювати аж такі труднощі і виконувати, просто сизифову працю. Спізую, але й подивляю Ваше таке благороддя завзяття, витривалість і послідовність у цьому корисному ділі. При нагоді шлю щиросердечні побажання:

„Здорових і Радісних Свят” а в Новому Році ще кращих як досі успіхів.

З правдивою до Вас пошаною і приятельським привітом

Залучую скромний даток на Прес. Фонд 30 дол.

Надія Вербіяна

Рочестер, 13 1 1981

Видавництво — „Екран”

Високоповажаний А. Антонович
Я дуже вдячна Вам, і тій особі, що подала Вам мою адресу. Ваш журнал ціну високо. Він приносить преціакві і різномодні відомості.

Залучую чек на 10 дол. за налісане число, а 8 дол. на Вил. Фонд. Прошу надсилати мені сліуючі числа.

Остаюсь з поважанням і щирим привітом

Ірина Твердохліб

Клівленд, грудень 1981

„Дуже Вам щиро від себе дякую за Вашу невипущу працю, яку ніхто Вам не мігби винагородити в житті. Таких людей як Ви вже тяжко знайти, бо всі довкруги лише працюють для гроша, а з ідеї ніхто й не думає, бо вона чужа. Якщо одержу Ваш Журнал, вишлю належність з полякою”.

З надходячим Святом і Новим Роком бажаю Вам кріпкого здоров'я та в мирі провести цей величний день.

з пошаною
Стефанія Демчук

Філадельфія, 11. 26. 79

Вельмишановний Побратиме Редакторе — приятелю давніх літ із Сокола Батька! Ваш „Екран” — знаменитий.

Посилаю скромну пожертву на Пресовий Фонд (10 дол.) і бажаю сили і витривалости продовжувати його.

Із щирим журналістичним і побратимським привітом.

Ваш Олександр Луцький

Льос Анджелас 22. 3. 82.

За Вашого цікавого листа щиро дякую. Дякую Вам також за те, що виконуєте зовсім безкорисно велику і благородну працю для українського народу Грядучі покоління будуть Вам вдячні за це так само як і я. Прошу прийняти скромний переказ 25 дол. на Прес. Фонд „Екрану”.

Остаюсь з глибокою пошаною до Вас.

Микола Корінець

Михайло Біраковський

вому числі. Своїми пожертвами симпатиками журналу з Вінніпегу у великій мірі допомогли редакції видати це число. Тим усім передаємо нашу щирю подяку!

Адам Антонович

3 Едмонтону:

Пересилаю на передплату і Пресовий Фонд „Екрану” 35 дол.

М. Ковальчук

Варрен, Міч. 26. 3. 82.

На Пресовий Фонд „Екрану” пересилаю 50 дол.

С. Федечко

Рочестер, 9. 4. 1982

Високоповажаний Пане Професоре!
Останнім числом „Екрану” я дуже зраділа, бо довши й час довелося на нього ждати.

Не лише я радію, із приємністю його читаю але тішуся, як мої внуки „без принуки” беруть його до рук і читають. Залучую чек на 15 дол. як передплату за 1982 р.

З Воскресенням Христовим бажаю обильної Божої благодати і задоволення з Ваших трудів.

Христос Воскрес!
Олена Харамбура

Філадельфія, 20. 2. 1982

Високоповажаний Пане Професоре!
В залученні пересилаю чек за „Екран” і рівночасно подаю адреси пань бажаючих собі пренумерувати Журнал: Ярослава Кравчук, Винницька Ірена, Ярослава Терлецька.

Іванна Федорів

Working for Ukraine

A young Ukrainian person must comprehend that the Ukrainian nation consists of millions of people with one blood, race, faith, culture, and set of traditions; that it is a very noble nation: friendly, sacrificing, musical, in love with freedom and ready for commitment; that its culture and practises are among the most upright. The Ukrainian nation has given great soldiers, artists, intellectuals and travellers of itself. When the Ukrainian nation has found itself in difficulties, it has generally been because we judged our neighbours according to our own honest standards, thereby allowing ourselves to be taken advantage of. But the battle is not over — and all Ukrainians must take part in it.

Молодий українській людині треба знати, що український народ — це мільйони людей одної крові, раси, віри, культури і традиції. Що це дуже благородний народ: гостинний, жертвенний, музикальний, залоблений у волю та готовий до посвяти, його культура і звичаї — одні з найблагородніших. Український народ видав зі себе великих воїнів, мистців, учених і подорожників. Коли український народ знайшовся у трудношах, то це тому, що ми часто міряли наших сусідів своєю власною, благородною міркою і дали себе обманути. Але боротьба не закінчена — і в ній мусять взяти участь всі українці.

Інж. В. Гавдьо

“ЩОБ ГОСПОДЬ БОГ ЗВОЛИВ ПРИСКОРИТИ ВИЗНАННЯ ПАТРІАРХАТУ УКПЦ”...

Подасмо до загального відома текст листа о. Веренфріда ван Страатена, організатора відомої харитативної організації «Церква в потребі», до Іх Блаженства Кир Йосифа.

Це є лист подяки для цілого Українського Народу, що його цей великий Самарянин модерних часів і часів модерного переслідування Церкви зложив на руки Блаженнішого з нагоди свого уступлення з провду цієї організації, яку провадив о. ван Страатен 34 роки.

Листа публікуємо теж і з тим наміром, щоб просити наших жертвених людей постійно складати свої пожертви на цю організацію, якій наша Церква завдячує стільки помочі — матеріальної і моральної. Отець ван Страатен видав окрему брошуру п. з. «Церква мучеників» у різних європейських мовах. Цим наша Церква заговорила знову прилюдно про свої терпіння, своє упокорення, але й про свою постійну боротьбу зі силами зла. Хоч мовчазна фізично, — вона говорить своїми мучениками й ісповідниками; хоч не дозволяють їй говорити безбожні переслідувачі, — говорять за неї сміливі Апостоли, які не дивляться ні на людські кон'юкттури, чи й привабливі слова й обіцянки тих, що не вагаються навіть вбити душу людини. Будьмо за це вдячні тим, що такий голос серед гамірного світу підносять і несправедливість бачать та й перед історією без вагання роблять публічною, щоб демаскувати підступні стріли диявола.

Під час бенкету сидять: Блаженніший Патріарх Отець Йосиф, Митрополит Максим Германюк, стоять: о. Петро Стецюк і о. Ван Страатен.

Юра Заяць з Чикаго, від багатьох літ постійний новорічний „посівальник“ на Патріарший Фонд, а Блаженнішим Патріархом на 90-річчю Іх Бла-

женства в Римі 1982 р. За час свого „посівання“ Юра передав на Патр. Фонд 4,677.00 дол.

Привіт о. Ван Страатена

Голови Товариства „Церкви у Потребі“, з Голандії,
НА БЕНКЕТІ У ШАНУ БЛАЖЕННІШОГО ПАТРІАРХА,
18-го лютого 1982 р., год. 1:00-4:00 пополудні

візантійській лінії. Отож, він представляє собою з'єднання з Православ'єм; він вроджений провідник усіх східних християн, сполучених з Римом.

Він також пастир повний зав'язаності, що залишив незнищимий знак своєї праці, як священик у багатьох сов. робітничих таборах. Тому він став всевітньо визнаним символом у Росії, не лише для католиків, але навіть більше для Православної Церкви, яку радше можна знайти в сибірських концентраційних таборах, ніж у патріарха Алексея чи Нікодіма. 19 років контакту й приязні з Вами, Ваше Блаженство, потвердили мов перше враження, що з Вас є надзвичайна індивідуальність. Ви — найвартісніший представник переслідуваної Церкви. Я чимраз більше стаю переконаний, що ця переслідувана Церква, яка воліла взяти на себе нечувані жертви замість ділитися скороминущими вигодами зі „співробітниками“ й зрадниками — що ця Церква Мовчазна, обмовлювана й часто навмисно забута, це певна запорука нашого спасення. Ось чому Вашій Церкві належить вінець патріаршої гідності — ось чому наша праця шанує в Вашій особі Українську переслідувану Церкву!

Ми маємо 600,00 членів. Але від 16-го листопада 1981 р. ми маємо право надивати почесне членство: „Почесне членство Побожної Спільноти може бути присуджене особам, що відзначили себе окремими послугами, виконаними для „Церкви у потребі“. Голова і його Рада мають відповідальність за надання почесного членства“ (Статут ч. 9).

Я маю глибоку радість і велику шану доручити Вам, в імені нашого нового Голови, Архископа Генрія Леметре і його Ради, перше почесне членство в нашій Побожній Спільній Помочі „Церкви у потребі“.

А тому, що Ви практичний чоловік, який знає, що ніхто не може жити самими почесними й відзначеннями, я радий Вам сказати, що в імені нашої фінансової комісії Ви отримуєте цього року дарунок на уродини від нашої організації — один мільйон доларів для вашої української отари вдома і в розсіянні. І ми надіємося й молимося, що в день Вашого сторіччя ми зможемо Вам принести жертву найменше двічі стільки! НА МНОГІ ЛІТА!

ВАСИЛЬ ЛИПКІВСЬКИЙ

Митрополит Київський і всієї України.
Metropolitan Vasil Lipkivsky (1921—1927)

● — Затверджено проєкт пам'ятника Митрополитові Василю Липківському та території українського православного релігійного центру в ЗСА. Автор проєкту — скульптор Петро Капшученко. Пам'ятник являтиме собою бронзову постать Митрополита у весь ріст на гранітному п'єдесталі. На великому п'єдесталі будуть викарбувані відомості про Митрополита, зображення збудованого гетьманом Мазепою собору о. Миколая, в якому 9 травня 1919 року Митрополит Василь Липківський відправив Службу Божу українською мовою. На п'єдесталі також буде барельєф собору Святої Софії, в якому на всеукраїнському соборі 1921 року в Києві створено Українське Православне Єпископство.

Ваше Блаженство!

Кли в лютому 1963 Ви прибули до Риму і я мав нагоду зустріти Вас, Ви не були мені незнайомі. Я знав про шлях Української Церкви до Голгофи ще з початку 1950-их років, і промовляв до Вас майже щодня в незчисленних проповідях і конференціях. Заки ми мали змогу Вам матеріально допомогти, ми молилися за Вас.

У серпні 1961 р. одна монахиня мені написала: „Я хочу щось зробити для ув'язненого священика“. Я їй відповів: „Я

доручаю тобі львівського Архископа, одинокого з одинадцятьох владик, який ще живий. Українці по цілому світі збирають підписи, щоби визволити Іхнього останнього Архископа. Я тебе прошу жертвувати своє релігійне життя Господеві на цю ціль.“

Монахиня відповіла: „На 20-го грудня (1961 р.) я складатиму вічні обіти як „наречена“ Господа. Я буду молитися за „мійого“ владика, щоб випросити волі для нього ... у свій день „подружжя“ дружина може бажати чого хоче.“

А на 20-го лютого 1963 р., після Вашого прибуття до Риму, монахиня написала: „Я ніколи не забуваю, „мійого Владика“, навіть на один день. Яка я вдячна, що змогла мати вклад у цю радісну подію. Я отримала дарунок, якого я бажала в своїй релігійній професії. Того ж дня (20-го грудня 1961 р.) ми співали антифон: Ключе Давидів, прийди й визволи в'язня, що живе в темряві й тіні смерті“.

Всім відомо, що бувший в'язень Сліпий обдарований характером заліза. Його зломане тіло заховує невагомну душу. Він найвидатніший богослов Української Католицької Церкви, і найбільш відданий переможець правдивий

Приєм німецького і австрійського послів у Києві, 1918 р. В цей день відбулося визнання Гетьмана (див. Дорошенко, 136). Зліва від Гетьмана нім. посол барон фон Мумм, справа австрійський посол граф Форґач. — Зліва: Полк. Зеленецький, п. Дружина (мор'як), полк. Сахно-Устимович, ген. Присовський; між Муммом і Гетьманом видно голови Полтавця-Остриїниці й Олекс. Криги; справа від Гетьмана, за ним: барон Берґгайм (з ним. посольства), д-р Лукашевич, М. Ханенко, проф. Д. Дорошенко і п. Палтов.

Ukrainian Diplomats Abroad

Charles I
Emperor of Austria and
King of the Hungarian
Monarchy

Viacheslav Lypynsky
Envoy in Austria-Hungary
ГЕТЬМАН УСІЄІ УКРАЇНИ

Його Цісарсько-Королівсько-Апостольській Величності
Імператорові Австрії, Апостольському Королеві Венгрії
КАРЛОВІ І

Ваша Цісарська Королівсько-Апостольська
Величність!

Після того як Україна вийшла в круг суверенних держав і установлене мною Правительством було признане Правительством Вашої Імператорської Королівсько-Апостольської Величності, завданням моїм зробилося встановлення безпосередніх і тривких зносин дипломатичних з Австро-Угорською Монархією.

З цією метою рішив я надати Дідичному Шляхтичові Вячеславу Липинському, ученому історикові, письменникові, скінчившому ц. к. Краківський та Женевський Університети, Дідичному Вясликові маєтків Затурці на Волині та Чагари на Київщині, Дійсному Членові Українського Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, особливо почесне доручення бути надзвичайним посланником і Уповноваженим Міністром Представником Української Держави при Вашій Величності.

Видатні здібності Дідичного Шляхтича Вячеслава Липинського і його непохильна відданість інтересам Держави Української суть для мене запорукою-того, що він успішно виконає надане йому відповідальне доручення в справі скріплення приязних взаємин України з Австро-Угорською Монархією і що він виявить себе достойним довіря Вашої Величності.

Відповідно цьому почувуюся до обов'язку з найбільшою шанобою прохати Вашу Величність зволити милостиво прийняти Дідичного Шляхтича Вячеслава Липинського як посла Української Держави, обдарувати його Найвищим Вашої Величності довірям і прийняти через нього вираз високої пошани, який я в імені Української Держави і її Правительства складаю Вашій Імператорській і Королівсько-Апостольській Величності.

Гетьман усієї України
Павло Скоропадський
Київ, 28 червня 1918 року

Видатний історик і політичний діяч

У червні цього року минуло 50 літ, як помер історик, соціолог і політичний діяч Вячеслав Липинський. У своїх історичних і соціологічних студіях шукав він способів до соціальної стабілізації українського суспільства і став ідеологом провідної класи і трудової монархії. Про провідну верству він писав: «Під клясою розумію не якесь випадкове збирище зовсім різних за своїм походженням людей, хвилево об'єднаних в одну групу на підставі хвилевого стану їх кишені, відповідного до того, чи вони «багаті» чи «бідні», чи мають багато грошей, чи мало.» Він каже, що в той спосіб «клясу» розуміє демократія. З таким демократичним тлумаченням «кляси» дійсні кляси, каже Липинський, не мають нічого спільного. І дає своє визначення: «Кляса у дійсному значенні того слова, в якому я його і скрізь уживаю, — це органічний колектив однаково працюючих, зв'язаних спільною традицією, фізично й духовно споріднених між собою родів».

Липинський відкидає «партії». Замість партій він висуває продукуючі кляси, поділені за способом продукції і праці, а в клясах — стани. Антагонізми між станами в клясі й між клясами поладжуються державною владою, яка й дбає про гармонійність у діяльності кляси і станів. Представники від клясових управлінь творять представництво народу — законодатну палату чи державний сойм. Голова держави, монарх, стоїть понад клясами. Мірилом вартості і становища громадянина є виключно праця. На цій підставі, за вченням В. Липинського, має постати українська трудова монархія з клясократичним устроєм і державним соймом, як всена-

роднім представництвом для прийняття законів, які мають зобов'язувати також монарха.

Отже, В. Липинський був ідеологом гетьманського руху. Між ним і Дм. Донцовим були дуже приязні відносини, а крім того лучила їх спільна ідея.

Згідно з В. Липинським, на чолі держави має стояти дідичний монарх, як символ ненарушності єдності нації. Він є власністю всього народу. Монарх мусить бути дідичний, бо тільки такий не є зв'язаний ніякими виборами й партіями, а несе відповідальність за державу не часову, а постійну, аж до смерті, а навіть і після смерті перед своїми нащадками. Він собі добирає з народу найкращих людей до державної праці, а партачів усуває.

Чому трудова монархія з дідичним гетьманом на чолі? Бо така форма правління є для нас історична, традиційна й природна. Факти нашої історії вказують, що ми існували як велика нація й держава за великих київських князів, а впали з упадком княжої влади. Потім ми стали знову державою за гетьмана Богдана Хмельницького, який змагав до скріплення своєї династії принципом дідичності.

З вибухом революції 1917 року В. Липинський узяв активну участь у побудові української держави, організував Українську Демократично-Хліборобську Партію, а за гетьманської влади став послом нашої держави в Австро-Угорщині. Опісля, на еміграції, заснував Союз хліборобів-державників, а в 1926 р. видав епохальну працю «Листи до братів хліборобів», де говорив про ідею та організацію українського монархізму.

Свою першу монументальну працю «Z dziejow Ukrainy» написав Липинський по-польськом, бо хотів ще перед революцією притягнути до українства осіле здавна на Україні польське хліборобське панство. Та книжка була потім перекладена на українську мову. Видав її автор 1912 р. У 1926 р. видав Липинський окремою книжкою свої славні «Листи до братів хліборобів». Сьогодні у Філадельфії існує Східньо-Європейський Дослідний Інститут ім. В. Липинського, який проявляє жваву діяльність, видає книжки й досліджує творчість В. Липинського.

Як бачимо, поляк з діда прадіда і нащадок роду, який давно поселився на Україні, вірний син римокатолицької Церкви, Вячеслав Липинський став славним істориком та ідеологом української державності. Отже, пішов він слідами Вол. Антоновича, Павліна Свенціцького, Тадея Рильського, А. Шептицького, К. Михальчука, Богдана Ярошевського та деяких інших.

Вкінці кілька подробиць із життєпису Липинського. Народився він 17 квітня 1882, а помер 14 червня 1931 року. Гімназію закінчив у Києві, де належав до української середньошкільної громади, а університет у Кракові. Господарював і писав водночас свої твори у своєму маєтку в Затурцях на Волині, де й помер.

Іван Боднарук

Використані джерела:

1/ В. Липинський: Твори («Україна на переломі», «Листи до братів хліборобів», «Релігія і Церква в історії України»), 2/ Енци. Укр., словн. частина, том 4.

Національна жалоба і атентат у советському консульстві у Львові

У ТРИДЦЯТИ РОКОВИНИ ГОЛОДУ У ЛЬВОВІ

Вслід за першим пастирським посланням, 24 липня появилось з датою 17 жовтня ювілейного року 1933 друге спільне послання Слуги Божого митрополита Кир Андрея та всіх Владик галицької церковної провінції з доручення, щоб "у неділю, 29 жовтня, в день національної жалоби відбулися по всіх церквах торжественні богослуження, під час яких буде відчитане це наше письмо з відповідними поясненнями, і, при тій подаємо ще сильну раду покутних діл, посту, сповіді й милостині ("Діло", 28 жовтня 1933).

І справді, в неділю, 29 жовтня 1933 р. відбулися по всіх церквах богослуження з відчитанням пастирського листа та мольбами за душі вимордованих голодом нещасливих братів і сестер. Польська влада заборонила прилюдні віча і збори на українських землях у Польщі, заповіджені з приводу голоду в Україні в неділю, 29 жовтня, яка була проголошена УГКомітетом рятунку України в порозумінні з Владиками днем національної жалоби і протесту. За мотив такого рішення польська влада подала атентат на урядовця советського консульства у Львові, що його виконав 18-літній Микола Лемик у суботу, 21 жовтня 1933 р. як протест проти політики Москви в Україні. В атентаті згинув Олександр Маїлов, а службовець І. Джубей був поранений.

На розправі перед наглим судом, що відбувся 30 жовтня 1933 р., підсудний Микола Лемик заявив, що не почуває себе винним. Він сказав, що вбив Маїлова, але І. Джугая те поранив. До советського консульства у Львові пішов на приказ ОУН, щоб продемонструвати проти московської советської влади, яка силою загарбала Україну та нищить її під політичним, культурним і господарським оглядом.

До оборони підсудного М. Лемика зголосилися найбільше відомі українські адвокати: д-р Кость Левицький, д-р Степан Федак, д-р Володимир Старосольський, д-р Лев Ганкевич, д-р Степан Шухевич, д-р Осип Назарук, д-р Олександр Марітчак і д-р Степан Біляк. Трибунал під проводом судді Мединського (два інші члени: Двожак і Міхале) допустив до оборони тільки двох українських адвокатів: д-ра В. Старосольського і д-ра С. Шухевича. З уваги на поганий стан здоров'я д-ра В. Старосольського допущено д-ра Степана Біляка як його заступника.

ПИТАТИ ЗАБОРОНЕНО

Знаменне в тому, наскрізь політичному процесі було те, що президент польського трибуналу відхилив усі питання оборонців.

Ось наведемо дещо.

Д-р Старосольський: Чи ви знали про те, що цілий ряд визначних комуністів - українців скінчив самогубством?

Предсідник: не допустив питання.

Д-р Старосольський: Чи ви знали про розстріляння в УСРР цілого ряду визначних українців, навіть комуністів?

Предсідник: не допустив питання.

Д-р Старосольський питає предсідника: — Чи взагалі на цій політичній процесі можна ставити питання політичного характеру?

Предсідник: Ні, ніякої політики тут нині робити не можна.

Д-р Старосольський: Я тут політики робити не хочу.

Суддя д-р Дворжак: Чи вам ніхто не казав, що той атентат може пошкодити Польщі?

Підсудний: Ні, ніхто не казав.

Д-р Шухевич поставив цілу низку питань про становище в Україні, між іншим, про голод, але предсідник не допустив ні одного питання, а трибунал затвердив поведінку предсідника.

Прокурор д-р Прахтель Морав'янський спротивився теж усім внескам оборонців, які домагались від трибуналу допустити свідків з метою з'ясувати психічний стан підсудного М. Лемика в наслідок жахливої політики Москви в Україні, зокрема страшного голоду, що його зорганізувала Москва з наскрізь політичних мотивів, та дозволив відчитати різні статті в тій справі. Ці внески сказав польський прокуратор — мають "демонстраційний характер".

Оборонцеві Старосольський заявив, що справа зовсім не в демонстрації, а в доказанні того психічного стану, який мів і мав підстави створитись в обвинуваченого. Трибунал після короткої наради, відкинув усі внески оборони, бо вони не можуть вплинути на визначення вчинку підсудного.

Згадаймо ще про промови двох оборонців, зміст яких був поданий у "Ділі" з 1 листопада 1933.

ЩОБ ЗВЕРНУТИ УВАГУ

Чи не є психологічно виправданим, — говорив у своїй промові д-р Ст. Шухевич, — такий вчинок 18-літнього хлопця, коли він чує, що

Микола Лемик

культурний світ не звертає уваги на ніякі меморіяли, ніякі поклики в справі страшної трагедії його народу? Такий хлопчина рішає зробити щось таке, що звернуло б увагу культурного світу. Не можна підсувати такого мотиву вчинку, щоб псувати Польщі її закордонні зв'язки.

Це — трагічна розправа, в якій оборонець брав колинебудь участь, — сказав у своїй промові д-р В. Старосольський. Досі судили тут за вчинки українців супроти поляків. Нинішній процес відбувається на площині спору між Києвом і Москвою. Сказано тут, що не можна говорити про політичні справи. Але ж це — процес політичний, мотив політичний, і стріл у консульстві був наслідком почувань, вирослих на політичній трагедії народу. Тому, що ми ту стихію зрозуміли, з'явилися ми тут так численно.

О. МІТ. Ю. КОВАЛЬСЬКИЙ

Наглий суд засудив підсудного Микола Лемика на довічну в'язницю, з якої він вийшов щойно по розвалі Польщі у вересні 1939 р. У 1941 р. М. Лемика повісили німці за його освідому працю в Україні в час другої світової війни.

Богуслав Медзінський, кол. редактор варшавської "Газети польської", в своїх спогадах п. н. "Пакти віляновске" в "Культурі" за липень 1963 р. виявив, що вже з весною 1933 р. дійшло до повного узгіднення взаємин між СРСР і Польщею саме ціною українського народу.

М. Х.

Мит. Шептицький

Д-р Волод. Старосольський

Д-р Степан Шухевич

Бл. п. о. митрат Юрій Ковальський — парох Катедри св. Йосафата в Едмонтоні упокоївся в Бозі 16-го травня 1980 р. на 73-му році життя і 49-му році священства, Покійник походив із Сокальщини. Священний на священика в червні 1931 р. у Перемішлі. Душпастирював у Добромилі і Сулимах. Арештований гестапом у 1943 р. був в'язнем концентраційних лагерів у Авшвіці й Дахау через два роки. В 1951 році прибув до Канади, де був парохом у Калгарі, а опісля в Катедрі. Покійник о. Ю. Ковальський визначався своєю глибокою побожністю, скромністю, працьовитістю та щирим українським патріотизмом.

Залучуємо фото хору читальні „Просвіти“ з 1937 року з села Ляцько, пов. Добромиль, що ним диригував о. Ю. Ковальський. З цим хором виступав він не тільки у своїй селі, але також у Добромильському монастирі (на празник Спасу і Чесного Хреста), в Новому Місті кол. Добромиля та на відпусті у Гошові біля Болехова. Посередині сидить о. Ковальський, наліво від нього голова чит. „Просвіти“ Теодор Шатинський, а справа — голова хору Теодор Марнівський. Третій в останньому ряді зліва стоїть член хору Василь Шатинський.

ДЖОРДЖ КЕННАН

пропагатор просовєтської закордонної політики ЗСА

Чи не найбільшим оракулом-експертом американської зовнішньої політики, особливо у відношенні до совєтів, вважають Джорджа Кеннана, грубого калібру дипломата-угодовця, який усіма засобами проводить політику т. зв. "апізметну-детанти".

Джордж Кеннан є визначним членом Демократичної партії, знає російську мову, довші роки був амбасадором у Москві після Другої світової війни. Він є членом відомих двох американських організацій, членами яких є особистості центрально-лівих, ліберальних філософсько-політичних світоглядів, які, з черги, належать до обох американських політичних партій.

Закі більше згадати про Джорджа Кеннана, треба дещо сказати про ці дві організації. Як "The Council of Foreign Relations", так і "The Trilateral Commission" ведуть політику угодовську, уступчиву, словесну компромісу, співіснування у відношенні до Кремля. Одним словом — "не дразни московського ведмеда".

Обидві ці організації містяться в Нью-Йорку. Написавши до них, можна дістати навіть листу членів. Перша з них має 1800 членів, друга — всього 300. Як бачимо, членство мале, значить — мусить бути досить добірне... Їх адреси:

Council of Foreign Relations,
58 E. 68 Str.,
New York, N.Y., 10021.

The Trilateral Commission,
345 E. 46 Str.,
New York, N.Y., 10017.

Багато політиків і дипломатів американських належать до цих організацій. Колись ще від Ачесона починаючи, а на Кіссінджерів і Бжезінському — кінчаючи, включно з Джордом Кеннаном.

"Каунсил оф Форейн Релейшен" має свої філії по більших американських містах

ЗСА, членами якої є політики, фабриканти, банкири та інші провідні люди. Вони мають великі впливи на американську зовнішню політику і не менше — на внутрішню, бодай тому, що вони ведуть провід в американському шоденному житті.

Відносно недавно, бо щойно в 1973 році постала дуже агресивна у своїх планах т. зв. "Трайлатерал Комишен". Її членами є також визначні Західньо-європейські та японські мужи. Це переважно фінансово-банкові інтернаціоналісти, речники торгівлі, та не менше, не багато менше, ліві інтернаціоналісти за своєю ідеологічною політикою та державною дипломатією. У своїй міжнародній торгівлі, фінансах та політиці ця організація є немов би "мозком" політики світового масштабу. Своім напрямком вона є дуже подібна до "Де Билдербергс" організації, про яку (останньо) дуже мало пишеться, а тому не багато знається...

Свого часу Збігнев Бжезінський написав книжку — "Бетвін Ейджес". Дейвід Рокфеллер (сіра еміненція американсько-світового фінансового банкірства) цю книжку прочитав, покликав Бжезінського, і вони положили основи під "Де Трайлатерал Комишен". Ця організація тепер на спілку з "Кансил оф Форейн Релейшен" мають вирішальний вплив на таку чи іншу американську не тільки закордонну і внутрішню політику, але й грає визначну роль у закордонній політиці.

В основному напрям закордонної політики "Де Трайлатерал Комишен" зводиться до таких критеріїв: один уряд на цілий світ, одне судівництво, одна грошова й торговельна система. А тому, що світовий уряд мав би складатись не тільки із Західнього демократично-капіталістичного світу, але й з

афро-азійського та московського комуністичного, то, очевидно, такий уряд не був би іншим як марксо-соціалістичним "народних демократій" на марксо-ленінський патсит. Це був би початок відходу із світової арени ЗСА й доби поширювання на цілий світ приспішеним темпом марксизму та "всеобщего котьолка".

Сучасні події на афро-азійських континентах (а пригляньтесь до сучасного страху, інтелектуального паралічу, психологічного шантажу, проваджених Кремлем над Західньою Європою!) і навіть у Західній Європі та всегранна угодовщина в американському політичному секторі є і віддзеркаленням політики вищезгаданих обох організацій.

"Де Нью-Йорк Юніверсити Пресс" видав книжку для "Трайлатерал Комишен" — "Крайзис ов Демокраси". В основі зміст цієї книжки зводиться до того, що в Америці є забагато демократії... Комунізм краще зорганізований і тому під різними фіктивними прапорами підбирає державу за державою. А тому, хто знає, скільки проіснує Америка в сучасній державно-політичній структурі. Беручи до уваги, що тільки в одному уряді колишнього президента Картера було 17 членів із "Трайлатерал Комишен", то пересічному обивателеві Америки є над чим подумати про завітну долю...

А тепр дещо про політику Джордж Кеннана. Цей політично-дипломатичний оракул за всяку ціну стоїть за збереження московської імперії в цілості. Це він свого часу назвав Україну в Совєтському Союзі подібною до стейту Пенсильванія в Америці! Він є одним з тих політиків світового масштабу, які вважають, що розподіл совєтської імперії на національні держави приведе між останніми до боротьби, а тим самим поглибить міжнародні конфлікти, напруження, з черги — небезпек. Можливо ще більшої, як тепер. Значить,

щоб удержати сяку-таку рівновагу в сучасній політично-мілітарній констеляції сил, то треба за всяку ціну зберегти Совєтський Союз в цілості! А якщо так, то не можна піддержувати не тільки політичні аспірації сепаратизму в совєтській імперії понсволенних народів, але й за залізною куртиною "народних демократій". Послідовно, треба на всіх фронтах співпрацювати з Кремлем, щоб і надалі вдержувати та не погіршувати міжнародній сквілібріум та "статус кво".

Джордж Кеннан себе не обманює соціально-політичним життям Совєтського Союзу. Але він наївно і надалі вірить, що не тільки детантою, але й уступками можна "защиткувати" Кремль, бо інакше сучасна політика Президента Регсна доведе до міжнароднього конфлікту. Одним словом — "не дразніть московського ведмеда".

Виступаючи 3-го січня ц.р., на ЕнБіСі програмі "Міт де Пресс", він, між іншим, сказав так:

1. Що хоч він є ізоляціоніст, то байдуже на совєтську агресивну політику, з Кремлем треба за всяку ціну співпрацювати.

2. Кеннан за тим, щоб створити для Польщі "Маршал Плян"; іншими словами — відбудувати Польщу та заморозити зворот Польщю кредитів (їх понад 25 мільярдів доларів! Західнім Банкам.

3. Совєти війни не зачнуть... (!)

4. Совєти Європи не заатакують... (!)

5. Американське будь-яке "ембарго" шкодить заходів більше ніж совєтам...

6. Що совєтів треба розуміти... (!)

7. Що совєти тому Західньої Європи не займуть, бо вони її не втримали б так, як не легко втримати своїх сателітів... (!)

8. Якщо деякі держави і загрожені Кремлем, то це справа загроженних держав. (Пощо їм атакувати їх мілітарно, як совєти і без того "обстругують" не тільки т. зв. "третій світ", але й саму Західню Європу та чекатимуть на хрущовське "яблуко, яке дозрівши, само впаде" в руки московського ведмеда. (Ю.К.)

Іншими словами стопроцентова угодовська, уступлива перед більшовиками закордонна політика Кеннана, яка також чітко віддзеркалюється навіть і в сучасній закордонній політиці Президента Регсна, який крім декларацій не багато робить, щоб здержати совєтську гегемонію. Захід балакає, а Кремль — діє...

Слухаючи тез Джорджа Кеннана, є вражіння, що він за всяку ціну піддержує "статус кво" на міжнародньому форумі та що "треба розуміти Рашя", а що буде після його смерті — йому байдуже... о. Ю. К-ч

НОВИЙ ШЛЯХ — 6 — THE NEW PATHWAY

At the Yalta Conference, February 1945.

U.S. NEWS & WORLD REPORT, March 29, 1982

Retired diplomat Kennan, 78, is a Pulitzer Prize-winning historian. He was policy-planning chief at the Department of State in the Truman years, envoy to Moscow in 1952 and U.S. ambassador to Yugoslavia from 1961 to 1963.

THE TRUMAN HABERDASHERY

WITH STALIN AT POTSDAM CONFERENCE

U.S. President Dwight D. Eisenhower is greeted by Soviet Premier Nikita Khrushchev at Moscow's airport, June 23, 1954.

U.S. Secretary of State Cyrus Vance visits the Soviet Union, April 1974.

Полум'яне серце

СПОМИНИ ПРО СТЕПАНА ОХРИМОВИЧА

Степан Охримович

Тө був наймилиший хлопець із усіх співмешканців, з якими мені доводилось жити на спільній квартирі за студентських часів у Львові. Стефко — так кликали його ми, пожилці студентської кімнати, Богдан Чехут і я — зголосився до нас на помешкання десь при кінці 20-их рр., можливо восени 1928 р., і ми радо привітали його пропозицію. Обидва з Богданом, закоханим у Пласті юнаком з куреня стрийської «Червоної Калини», проживали ми в тій кімнаті вже попереднього року, і господиня не бажала собі на мешкання нікого іншого, тільки нас та й того, кого собі доберемо. Все складалось якнайкраще: квартира була простірна, складалася з кімнати й т. зв. ніші, вулиця затишна, недалеко до Академічного Дому, Українського Національного Музею, університетської бібліотеки та будинку т. зв. старого університету, де деякі професори ще читали свої лекції.

Степана я знав трохи ще з студій на тайному українському університеті (1923-24) — між іншим, тоді ми вчилися початків французької мови в проф. Завадської. Тепер нас обох сдинали ті самі слов'янознавчі студії у львівському державному університеті. Уже в перші дні спільного перебування я переконався, що Степан був людина невсипущої праці, дів її обов'язку. Постійно зайнятий справами, у дома він був за гостя, хіба що треба було засісти до книжок або до писанин. Та й не могло бути інакше, коли крім студій, Степан посвятив своє молоде життя ще й другій справі — визволенню Батьківщини. Ця ідея непереможно і невіддільно заповнювала його думки й почуття, підкорюючи всю його шляхетну істоту своїй неограниченій владі. Про цього героя обов'язку можна сказати з цілою певністю, що, коли він і заведував нею справою особистого характеру, що відносились до його сучасного й майбутнього, то з цілковитою самопосвятою віддавав усього себе на службу вищій, загальній справі.

Недавно Степан перебував дуже важку недугу. Молодий організм переміг її в першій рунді, і хлопець почав повертатись до здоров'я, але не пощастило основно вилікувати залізочку недуги. Найбільше дошкуляла йому незайма рана в боці — гризна пересторога, що хвороба не зникла, тільки пришикла. Але Степан ніколи не жалівся і не нарікав, він ненавчав сам не бачив цього — в нього було ще подостатком фізичної снаги, щоб запрацьовуватись дні й ночі, бути завжди в дії, бути присутнім усюди, де того вимагала потреба. Він був також пластуном і також з-під стлягу «Червоної Калини». Пластова ідея захоплювала його, як і тисячі інших молодих людей, і в її втрах він шукав тієї великої всеобіймаючої любові, без якої не можна стати справжньою людиною.

Був час, коли Степанові треба було сісти до стола і писати. І він писав багато. Найкраще складались йому думки ночами, коли в кімнаті було тихо. Скільки б разів не прокидався хоч на мент котрийсьбудь із нас, пожилців спільного мешкан-

це був наслідок приарштування Степана в пластовій домівці в Стрию, як пертався з об'їзду по довколишніх селах з запрошеннями на свято куреня старших пластунів «Червоної Калини».

У тюрмі просидів Степан не довго. Перед вакаціями він ще з'явився в будинку університету, навіть думав про дальші іспити. Після того я не бачив більше того завжди привітного, ніжнього й шляхетного хлопця з полум'яним серцем.

Через деякий час я довідався з преси, що Степан Охримович умер. Згорів у полум'ї власного серця. Його тіло прийняла Рідна Земля, яку так дуже любив, але жар його полум'яного серця залишився в його ділах і письмовій спадщині, що мають непроминальну вартість. Р. М. З.

Янів Володимир

Відзначення 60-ліття УВУ і відвідини ректора УВУ проф. В. Янева у Монтреалі

Відзначення 60-річного Ювілею УВУ та відвідини ректора УВУ проф. д-ра Володимира Янева в Монтреалі. Стоять зліва: Ярослав Кульба, проф. Люба Жук, проф. Володимир Янів, д-р Роман Олійник, Софія Янів, д-р Марко Антонович, Василь Бродович — (світлий Тарас Гукало)

В рамках відзначування 60-річного ювілею Українського Вільного Університету в Мюнхені, Ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів прибув на початку грудня до Монтреалу, де з його участю, під протекторатом місцевого Відділу КУК, відбулося святокове відзначення цієї незвичайної річниці в житті українців поза межами Батьківщини.

У четвер, 3-го грудня 1981 року, у факультетському

В часі Великодніх Свят 1982-го р. о. Дмитро Височанський відправляв Панахиду на цвинтарі «Меморіал Парк» в Омага, Небраска, під пам'ятником Божої Матері — Покроинтельки України. Цей пам'ятник збудувала українська громада для відзначення 50-річчя ОУН, 1000-річчя Хрещення України і в пам'ять Героїв УПА.

університету.

Відтак відбулася музична частина вечора, у виконанні струнного ансамблю (Роксоляна Савка, Дені Якимішин, Франсуа Барбо, Леонард Пінкас — піано, та інші).

Представляючи ректора УВУ і головного промовця, д-о Р. Олійник з'ясував коротко традиції, на яких розвивалася наука в Східній Європі взагалі, а в Україні зокрема, вказуючи на візантійські джерела і перевагу абстрактної релігійності.

У своїй змістовній промові гість з Мюнхену проф. В. Янів зупинився над різними аспектами праці УВУ, подав дані про співпрацю з іншими університетами, про можливість розвитку УВУ та заторкнув шлий ряд загальних проблем. Водночас Ректор В. Янів згадав видавничу діяльність УВУ та мистецькі виставки, улаштовувані в УВУ, які вітаються великою популярністю.

Вечір закінчено при каві у дружній розмові, яка ще довго тривала. З приводу перебування Ректора УВУ, скарбник Т-ва Прихильників УВУ, В. Бродович, зібрав у Монтреалі на дальшу працю УВУ покищо 3,885 доларів. Збірка продовжується.

клубі МекГільського університету голова Т-ва Прихильників УВУ в Монтреалі проф. Люба Жук привітала численно зібраних гостей, серед яких було також багато студентської молоді, подала програму вечора і подякувала всім учасникам святкувань. Опісля з коротким привітом виступив голова Монтреальського Відділу КУК Я. Кульба. Після нього д-р М. Антонович коротко з'ясував початкові спори за концепцію

Криваве переселення лемків

У цьому 1982 році припадає 35-та річниця найбільш жорстокого й кривавого переселення автохтонів західної вітки української землі — Лемківщини.

Виселення перевела польська комуністична держава при допомозі 2-ої армії в силі понад 100.000 вояків з усіма родами зброї, з повним одобренням і допомогою червоної Москви і комуністичної Чехо-Словаччини. Переселення переведено в жорстокий варварський спосіб, який перевершив рівень татарського лихоліття. У наслідок цього переселення, Лемківщина і усі етнографічні українські землі на захід від лінії Керзона, були тотально знищені. Цілі села були ограблені і спалені, в тому також церкви, багато з них старовинні архітектурні пам'ятки неоціненої вартості. Багато людей були помордовані, між ними інтелігенція, головні священники та учителі, старці і діти, включно з немовлятами. Стероризоване населення вивезено, частину в «совєтську» Україну, інших на північно-західні землі, які Польща одержала по Другій світовій війні. Вивезених лемків розпорозено поміж польське, в більшості шовіністично наставлене населення, без релігійної опіки, без своїх шкіл та можливостей культурного розвитку з ціллю винародовлення. Частину виселеного населення запроторено без жодного сулу в концентраційному таборі Яворжно. Серед запроторених було багато старців, жінок та дітей. Багатьом з них не довелося вийти звідтіля живими.

Для прикладу подаємо кілька з багатьох випадків брутальної жорстокості, з якою вояки польської регулярної армії розправлялись з безборонним українським населенням Лемківщини і Надсяння:

3-го березня 1946 р. в жорстоко звірський спосіб замордовано в селі Павлюкова 365 мешканців; в цьому старців, жінок, дітей та місцевого пароха о. Володимира Лемця.

14-го січня 1946 р. в Полянках Суровичних відділ польського війська напав на село, в якому замордовано 13 селян, між ними Миколу Варянка і Петра Онусіва.

24-го січня 1946 р. в селі Карликів замордовано 70-річного священника о. Малярчика з родиною та 24-ох селян.

24-го січня 1946 р. 34-й полк польського війська під команду полк. Пліто вимордував усе населення Завадки Морохівської. Село ограблено і спалено.

8-го липня 1946 р. відділ польського війська наскочив на село Терка, пов. Лісько. До одної з хат завели 28 жінок і малих дітей, хату обстріляли кулеметами та підпалили. З горючої хати пошастило втекти лише 14-літньому хлопцеві — Василеві Сонякові, який опісля розповів про все. Після спалення хати, польські вояки знайшли ще в селі 5 людей, яких замордували, між ними 100-річну Анну Дяк.

Таких і подібних випадків було безліч і, правдоподібно, ніколи докладне число помордованих жертв не буде відоме.

В 1956 році польський уряд ствердив, що українцям зроблено кривду, однак по мимо заяв і законів про повні права національних меншин у Польщі, українців систематично винародовлюється, позбавивши їх змоги належно розвивати і плекати свою мову, культуру та віровизнання. Проти українців у Польщі уряд безперервно застосовує політику повного етноциду.

Сьогодні, по 35 роках, та сама комуністична влада Польщі переслідує своїх громадян, членів робітничої спілки «Солідарність». Мордують хліборобів, робітників та гірників за те, що домагаються вільних виборів і хліба. Ні одного, ні другого через 35 повоевних років комуністична влада не змогла дати, і на майбутнє не дасть. В рядах «Солідарности» гинуть лемки від куль червоних катів на вулицях Гданська, Щецина, Познаня та Вроцлава. Затоплюють між іншими наших братів в копальнях Шлеська. Заморожують під голим небом суворой цьогорічної зими в концентраційних таборах, так численних в сучасній Польщі.

Виселення лемків та мешканців Надсяння — це подія, яка завдала важкого удару не тільки лемкам, але всьому українському народові, та буде мати далекосяжні наслідки тому, що знищено велику частину українського народу на його автохтонних землях.

Крайова Управа Об'єднання Лемків Канади звертається з гарячим закликом і проханням до всієї української спільноти приєднатися до належного відзначення цієї важливої історичної події.

Нехай Соборна Вільна Україна заживе своїм життям у вільнім колі народів!

В єдності сила народу!
ОБ'ЄДНАННЯ ЛЕМКІВ КАНАДИ

Неповний список українських католицьких священників, помордованих під час Другої світової війни та насильного виселення:

Владика Кир Йосафат Коциловський, єпископ-мученик з Перемишля і Самбора, арештований поляками, важко при цьому побитий, витягнений з треном з спискової палати та переданий москалям, де під час нелюдських тортур помер 17-го жовтня 1947 року. Великий син Лемківщини, народжений в селі Пакошівка, 3-го березня 1876 року.

Олександр Білик, парох села Березки, затортурований на смерть; Іван Дем'ячук, парох села Скопів — розстріляний; Ілія Федевич, парох села Креховичі — розстріляний; Іван Гайдук, адміністратор села Лубин — помер під час тортур; Микола Головач, катехит села Босько — застрелений 5-ма кулями; Василь Гучко, парох села Радруже — застрелений, відтак прибитий цвяхами до плота; Орест Калужницький, 75-літній парох села Іздебкі — кинений до півниці, живцем замуrowаний та залишений; Тадей Камінський, парох села Миротин — замордований; Ярослав Клейчук, адміністратор села Бєлєц — застрелений; Мирон Колтушок, 70-літній парох с. Жуків — застрелений; Степан Конкольовський, парох с. Ліщовате — застрелений; Йосиф Криса, парох с. Кінське — затортурований на смерть; Володимир Лемцьо, парох с. Павлюкова — побитий на смерть; Микола Мацюк, парох с. Волосків — замордований; Дмитро Немілович, парох с. Грабівка — замордований; Микола Нісевич, парох с. Добровиця — замордований; Михайло Плахта, адміністратор с. Сухохів — замордований; Володимир Ридлош, адміністратор с. Величовичі — убитий; Анатоль Сембратович, парох с. Вахів — застрелений; Богдан Семків, куратор с. Вороблик — застрелений; Степан Шалаш, парох с. Мистова — застрелений; Ростислав Шумило, парох с. Завадка Романівська — замордований; Ярослав Щирба, парох с. Шкляри — убитий; Адам Слюсарчик, адміністратор с. Новий Люблинець — застрелений; Лев Согор, адміністратор с. Руська Кобильниця — убитий; Іван Сорокевич, 80-літній парох с. Юковичі — застрелений разом з дружиною; Григорій Сивак, парох с. Букова — замордований під час тортур; Михайло Величко, парох с. Босько — застрелений; Орест Венгрінович, парох с. Команча — застрелений; Степан Венгрінович, катехит міста Сянока — замучений в тюрмі; Петро Вовк, адміністратор с. Горинь — застрелений; Петро Войтович, парох с. Негрибки — втоплений в криниці; Осип Якимович, парох с. Дубецько — застрелений.

На основі зізнань з приготованих документів редактором Ю. Тарновичем у брошурі, виданій ООЛ у 1000-ліття християнства Польщі, 1966 року. «ПОСТУП» (II)

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО

1А класа української вчительської семінарії в Криниці — 1942 рік

На початку 40-их років, із падінням Польщі й прибуттям на терени "Засяння" чималої кількості галицьких культурно-освітніх діячів, на Лемківській Землі буйним квітом розцвіла культурно-освітня діяльність. Увесь терен покритий сіткою українських шкіл, з яких чи не найважливішою була українська вчительська семінарія в Криниці.

Ісповідник Віри, Мученик Єпископ Йосафат КОЦИЛОВСЬКИЙ, з мітрою — короною короля Данила.

РІДНЕ СЛОВО

— Мамко моя люба, мамко,
Де ти тільки жила,
Як ти мене малесеньку
На світ народила?
Де я мала колісочку,
Де она стояла,
Кидь єсь ня в ній, моя мамко,
Денно колісала?

— Ту, під пашими горами,
Ту она стояла,
Ту єм тя, дитино моя,
У ній колісала.
Перший раз в річці Лабірцо
Єм тя окупала.
І співанки українські
Єм ті ту співала...

— Рідне слово, мамко моя
Мило в уху звучить,
Кажда мама своє дитя
Лем рідному учити.
За то, што єсь ня навчила,
Я тобі дякую,
Я свою реч не заміню
То ті обцяю.

Бо і таки ся днесь найдуть,
Што ту реч зрадили,
А тівко в них честі не є,
Жеби ся ганьбили!
Слово рідне серцю мило
Предки нам лишили,
Ніт причини, чом би зьме го
Од ся одшмарили.

Рідне слово звучне, мило,
Оно серце гріє,
Українець, кидь говорить,
Душа ся му сміє.
Українець, кидь говорить,
Радість го слухати...
Єм рада, же українка
Била моя хати!

БРАТІВ У ПОТРЕБІ

Це фото прислала з Канади колишня учениця ІА класу Української Учительської Семінарії в Криниці (вона між учнями на світлині). Посередині в другому ряді стоїть проф. Волошинська. Хлопці й дівчата були родом поголовно із Лемківщини зі сіл: Лабова, Нова Вєсь, Розтока Велика, Лоське, Солотвина, Криниця Живець і Криниця Сєло, Злоцьке, Щавник, Лєлюхів, Мохначка, Берест, Поляни, Фльоринка. Багато молодих хлопців вивезли на Сибір або на „Земє одзисканє". Немало з них потерпіли на здоров'ї через важкі побиття, вони мали поломані ребра, руки і ноги. Відомого лікаря, д-ра Смолинського поляки замордували у Криниці. Так то відбувалося переселення наших Лемків!
Т. Домбтовська

**ЧИ ВИ ВЖЕ Є ПЕРЕД
ПЛАТНИКОМ „ЕКРАНУ”?**

Поляки відомі не лише як своєю відвагою і легкого гумору, але також, із політичних фантазій у ролі: „Польща від моря до моря“. Багато з них ще й тепер живуть давньо амнішним і нездібні глянути реальним оком на те, що дожкрати них діється. І це твердження не є переборщене. Хіба не дивно, коли інтелегентний і дозрілий доктор історичних наук цілком серйозно заявляє, що Польща повинна боротись за свої східні кордони з перед 1772-го року, щоб за землі, що сягали до Риги, Дніпи, і Дніпра?

Поважний польський публіцист виступає проти російського і польського імперіалізму. Та замість сказати, що польський імперіалізм це, під сучасну пору, останній монсенс, він підсміємо стає знак різниці між польським і російським народом. Він теж пропонує ССРСР, що це було б в інтересі Росії, щоб разом в Польщу і Україною створити новий порядок на Сході Європи. Він не вважає того, що Росія той порядок уже має і покищо не потребує його змінити. Цілком навпаки! Політика Росії іде тепер у цілком протилежному напрямі і вона основна, із точки зору інтересів Росії, на багато більше реальних заохочення.

Наш публіцист не додає, що Росія — це не Америка. Схід Європи — не американський континент. Національний характер Росія та їхні національні амбіції зовсім інші від характеру й амбіцій Американців. Крім цього Росія, під сучасну пору, незвичайно успішно розбудовує свою імперію, тому прийти тепер до Брежнєва, чи й до іншого російського провідника, з пропозицією розчленувати імперію, це приблизно те саме, що прийти з подібною пропозицією до королеви Вікторії чи Наполеона Бонапарте з перед 1812 року.

І врешті, польський професор історії вважає, що закордонну політику Польщі можна будувати на вірі в те, що Східна Німеччина не об'єднується із Західною і що таким чином обі Німеччини будуть слабкі, не будуть загрозувати Польщі. І це він говорить так, наче б Польща дійсно мала свою власну закордонну політику.

Велика частина Поляків є готова три найближчий нагоді відібрати назад східні землі з перед 1939 року. Питає, як це вони думають на революцію в ССРСР і тоді підуть війною на Росію, побють її, і поділяться з нею Україною. Або здеморалізована Росія зі страху перед Польщею добровільно відступить їх східні землі.

Очевидно, коли б у такій ситуації Україні почали організувати свою державу, тоді Поляки пішли б війною і на Росію і на Українців. Ще є одна можливість: Росія стане демократичною державою, а її уряд із почуття справедливості і великодушності віддасть Полякам половину України, Білорусі і Литви. Є ще також можливість війни з Китаєм, і коли Китай війну виграє, тоді він Польщі віддасть не тільки Галичину, але й цілу Білорусь й Україну. Очевидно, не можна теж виключати війни Америки в Росію з такими ж гарними наслідками для польської великодержави.

Ті фантазії, звичайно, були б нешкідливі, коли б вони не були найбільшою перешкодою для у-

країнсько-польського порозуміння, наслідком чого могла б наступити тісна і перманентна співпраця. Польща із своїм тридцятипяти мільйонним населенням, без найменшого сумніву не буде ані сильною економічною, ані мілітарною потугою в майбутньому. Думати про себе як про рівних партнерів з Німеччиною чи Росією, які сильно перевищують Польщу і населенням і економічним потенціалом — не поважно. Часи польської великодержави між половинною шістнадцятого і шістнадцятого століття безповоротно минули. Росія — із своїм сотридцяти мільйонним населенням та величезним економічним потенціалом така сила, що навіть при найбільшому політичному розкладі всередині, мабуть без труду дасть собі раду з Польщею.

Розраховувати на те, що воно було б в інтересі Росії забрати свою війська зі Східної Німеччини і Польщі, теж не дуже реалістично. Поляки розуміють, що Росія загрожує серйозно Китаю, і тому Росія, щоб мати спокій на західних кордонах, дасть Полякам свободу. Росіяни бояться не Поляків, а Німців. Поляками вони не журяться, тому що Польща ледве чи зможе стати для них загрозою. Крім цього, на випадок конфлікту з Німеччиною, Поляки не мають вибору. З огляду на спірні західні кордони, вони найбільш правдоподібно підуть з Росіянами на Німців, а не навпаки.

Можливо, що Росіяни у спілці з теперішнім польським урядом — Поляків перемикають до тієї міри, що вони погодяться зі своєю долею і зі своїм теперішнім статусом. Та можливо теж, що принаймні велика частина Поляків прийде до висновку, що їхній теперішній статус, не переждона річ. Бо кози щось стануться з Китаєм і коли в російської революції нічого не вийде, тоді Польща, скоріше чи пізніше, стане шістнадцятою республікою ССРСР. А це є багато більше реалістичною можливістю, чим добровільна еманіпація поневолених народів.

У тому другому випадку, Поляки повинні творити коаліцію з тими народами, що були б цією коаліцією зацікавлені в імя їхніх найбільше фундаментальних і довготривалих інтересів. Таким народом належно не є ані Німеччина, ані Росія. Таким народом є без сумніву український народ. Історія показує, що Польща для Німеччини, це не партнер, а тимчасове внаряд закордонної політики. Росія уже тепер вважає Польщу своєю власністю. Коли прийде нагода, держави ті будуть „відбирати“ польські землі одна від другої, або ділитись ними, так як вони це робили до тепер.

Мрії багатьох Поляків про те, що вони колись підуть відвоювати східні землі, такі фантастичні, що мені важко зрозуміти, як дорослі люди, до того члени екзильного уряду, того рода надії можуть підтримувати.

Польща не стане сильною ані з ласки Росії, ані з ласки Німеччини, просто тому, що вони не зацікавлені у польській великодержаві. Польські пляни, щоб стати великодержавою, включаючи території східних націй, це не пляни, а глупота, якої сьогодні серйозно трактувати не можна. Це тому, що Росіяни не можуть мати найменшої користі

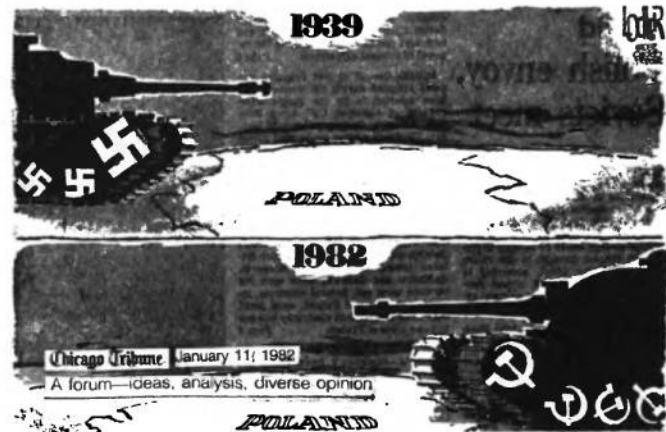
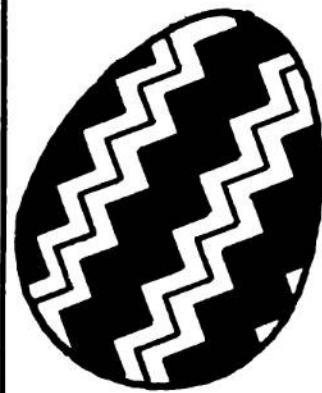
ПОЛЬСЬКИЙ СТАРШИНА ЦІЛУЄТЬСЯ З МАДЯРСЬКИМ НА КОРДОНІ УКРАЇНИ (Фото гіркої правди з 1939 р.)

Вони (із дозволу Гітлера) розчавили нашу Карпатську Україну, а її народ потопили в слюзах і крові... Ці християни із радощів цілувались... Але незабаром Гітлер і їх розчавив!... Згодом вдарила червона Москва — володарка комуністичного інтернаціоналу — і залаяла половину Європи і половину Азії... Дійти до такої сили комунізму спричинилися спочатку Польща, Мадярщина і літлівська Німеччина своєю дикою політикою загарбання, поневолення і винародження нашої нації! А пізніше всіма силами допомогли червоній Москві Англія, Франція і Америка.

А яке ж виглядав би тепер світ, якщо по-братерському допоміг би був закріпитись тоді Карпатській Україні вільною, а за нею — допоміг би цілій Україні (від Тиси по Кавказ) вибороти волю і державність? Таж не тратив би тепер більйонів на самооборону!... Не посилав би своїх синів проливати кров і віддавати життя з тим самим ворогом, який нас поневолив! Таж усі наші колишні сусіди тепер не стогнали б у неволі, а їхні краді сини не тинялибся тепер чужиною!

Тож повсякчасно нагадуємо про це світові! Хай нарешті зрозуміє, що ключ від його волі й майбутнього має лежати в руках Української Самостійної Держави, — в руках її народу! І це вже починають розуміти деякі росіяни. Вітаймо таких їхніх патріотів!... Незабаром ще більше зрозуміє це Ізраїль, що із існуванням вільної України він не мав би загрози своєму існуванню. Вітаймо таких патріотів жидів!

Микола Новак

RODZINNA EMIGRACJA

Zwiali z gospodarstwa Kasia, Jaś i Władek Uciekli do miasta, w domu został dziadek.

Jaś został ministrem, mecenasem Władek Inżynierem Kasia a rolnikiem dziadek.

Jasio jest w teatrze, w kawiarni jest Władek, na estradzie Kasia, w stajni został dziadek.

Jaś pije szampana, koniak pije Władek, Małą czarną Kasia a maślankę dziadek.

Jasio jeździ Wołgą, Fiatem jeździ Władek, Syrenką Kasienka, konikami dziadek.

Jasio ma wilczura, doga trzyma Władek, pekińczyka Kasia, świnki trzyma dziadek.

Jaś zapuścił brodę, wąsiki ma Władek, manicur Kasienka a odciski dziadek.

Jaś śpi za biurkiem, krótko robi Władek, Kasienka sześć godzin a szesnaście dziadek.

Jasiu pisze piórem, długopisem Władek, na maszynie Kasia a widtami dziadek.

Jaś zajada szynkę, kielbaski je Władek, Indyka Kasienka, co wychował dziadek.

Wór mąki dla Jasia, forszę dostał Władek, pierzynkę Kasienka, stare portki dziadek.

Przyjechali na wieś — Kasia, Jaś i Władek, Będą pomagali — u-wieszyl się dziadek.

Leży Jaś pod gruszą, pod Jabłonką Władek, Kasia się opala, zboże kosi dziadek.

Zeszli się wieczorem, Jasio, Kasia, Władek, wszyscy uśmiechnięci. smutny tylko dziadek.

Jasio zjadł szyneczkę, kielbaskę zjadł Władek, Kasia jajecznicę a g...no zjadł dziadek.

Sprzedął dziadek świnkę, nie ujarzał kielbasy, wszystko w mieście zjedli miastowe grubasy.

Duży brzuch ma Jasio, siły nabrał Władek, Kasienka rumieńców, z głodu umarł dziadek.

Pogrzeb był uczciwy, rozdzielono spadek, Wszyscy coś dostali, dostał nawet dziadek:

Bydło — Jaś, dom — Kasia, pole dostał Władek a łopatą w d...ę od grabarza dziadek.

Co będziecie żarli teraz urzędnicy? Bo dziadek nie będzie już kosił pszenicy.

(Wiersz z kraju, autor nieznany)

PISANKI (fragmentsy)

W Polsce, na Wielkanocne Świąta, Radzili chłopcy i dziewczęta I koledzy i koleżanki I nawet dorosłe osoby, Jak zrobić najładniej pisanki? Bo każdy miał swoje sposoby.

Jak Polska długa i szeroka, Od Nowogródka do Krakowa, Od Gdyni aż do Horodenki, Od Łucka aż do Ostrołki I od Łęczycy do Krynicy, Od Wilna, prosto w dół, do Lwowa, Jak Polska długa i szeroka, Miast, lasów, pól i wsi mozaika, Inaczej malowano wszędzie Pisanki — wielkanocne jajka.

Gdyby wziąć dziesięć tych pisanek, Położyć obok siebie w rzędzie — Odrzuć wiedział: Ta jest z Łucka, Tamta z pewnością, nowogródzka, A tę, co tak wzorzyście świeci, Krakowskie malowały dzieci, A tamtą — rączki Poznaniaków, A ta jest z Kielc, a tamta z Sianek, A ta, co błyszczyci jeszcze jaśnie — Huculska. Tamta niby kraska — Lwowska. A znowu ta — warszawska.

A wszystkie barwne, pstre, ozdobne, I całkiem inne, choć podobne, A wszystkie razem — polskie właśnie.

MARIAN HEMAR

IN DEFENSE OF THE UKRAINIAN CAUSE

by Roman Rakhmanny edited by Stephen Olynyk

Д-р Петро Саварин обраний
університетським канцлером

On the occasion of the celebrating the 90-year anniversary of Ukrainian immigration to Canada, Mayor of Tunder Bay, Ont., presents Dr. Roman Rakhmanny with a honorary plaque.

In his Foreword to *In Defense of the Ukrainian Cause*, John Richmond, the literary editor of the *Montreal Star* stated: "Where injustice occurs it is necessary to know not only the nature of the injustices themselves but their genesis. The author of this volume, concerned with the present and its future reverberations, has analysed the more significant (and little known) aspects of the Ukrainian situation. He has done so not from a parochial point of view but rather as an object lesson. An English poet, Blake, has said that infinity is contained in a grain of sand."

In Defense of the Ukrainian Cause is a collection of political commentaries and essays by Roman Rakhmanny on "the more significant aspects of the Ukrainian situation." The commentaries span a period of thirty years and deal with a variety of topics. The collection, meticulously edited by Stephen D. Olynyk, Ph.D., is arranged into seven parts, each reflecting a different phase or aspect of the Ukrainian national movement in the postwar period. In Part One, the author addresses the armed insurgency of the Ukrainian liberation movement during and immediately after World War II, directed against both Hitler's Germany and Stalin's Russia. In Part Two, he follows the armed struggle as it evolved into the political mode, and at the same time became intertwined with the broader issues of the Cold War. In Part Three, the author deals with selected aspects of the social, political and religious milieu in which the Ukrainian movement has had to operate and, in a broader context, he poignantly illustrates the tragic condition of human existence in the Soviet communist society. As the Soviets were celebrating their fiftieth anniversary of Soviet power, Roman Rakhmanny reminded them in his commentaries (in Part Four) that the Ukrainian national movement is still alive and growing, fifty years after the Bolshevik revolution.

In recent years, the Ukrainian resistance has taken a new form (national dissident movement). This is vividly described and analyzed in Parts Five and Six. In Part Seven, the author addresses a wide range of social and political issues, problems confronting the Ukrainian diaspora in the Free World and the particular societies in which they live. *In Defense of the Ukrainian Cause* will interest readers in all walks of life. Particularly useful as a reader in ethnic studies, it will be a good introduction (in case study form) for students of national liberation movements. Those intimately concerned with human rights will find it packed with insight and stirring examples. For political observers, it presents a keen commentary on a potentially explosive force within the USSR: the force of ethnic nationalism.

ABOUT THE AUTHOR

ROMAN RAKHMANNY is the pen name of a Ukrainian journalist, broadcaster, and essayist. He was born in Western Ukraine where he received his secondary and university education; he did his grad-

uate work in Canada, where he took his MA degree (University of Toronto) and a Ph.D. (University of Montreal) in Slavistics.

His early years were intimately connected with the Ukrainian liberation movement; during World War II, he took an active part in the Ukrainian anti-Nazi and anti-Soviet resistance. Immediately after the war, he directed a semi-legal news service, Ukrainian Press Service (UPS), providing news of military and political resistance in the Ukraine to West European publications, and edited two Ukrainian-language newspapers.

In 1949, Roman Rakhmanny settled in Canada, where he edited a newspaper and kept a weekly column in several Ukrainian-language papers. His commentaries and essays have appeared in major newspapers of Western Europe and North America in a number of languages (Dutch, English, French, German, and Norwegian). He is a recipient of the First Prize for political commentary from the American Ukrainian Journalists Association (1973), and the Taras Shevchenko Medal for "outstanding contribution to the preservation of Ukrainian identity" from the Ukrainian Canadian Committee (1974). He is a member of the Ukrainian Free Academy of Sciences (UVAN-Canada), the Shevchenko Scientific Society, the Czechoslovak Society of Arts and Sciences in the USA, and the International PEN Club.

WHAT THEY SAY ABOUT THE BOOK

"The book is a must for anyone who wishes to understand the Soviet Union and especially its policies with respect to the non-Russian nationalities."

Canadian Defense Quarterly

"... a valuable sourcebook for any student of recent Ukrainian history and politics. . . ."

Stoboda—The Ukrainian Weekly

"The author's main thesis that the Soviet Union is a prison of nations, that its most vulnerable point is its national minorities, and particularly the Ukrainians, is as valid today as it was 20 or 30 years ago."

Edmonton Journal

"This book is a warning to all who think we have nothing to fear from the Russian bear."

The Toronto Sun

"... a moving defense of the Ukrainian cause."

Problems of Communism

"... both interesting and valuable in terms of revealing the Ukrainian nationalist movement in the Soviet Union... worth reading."

Military Review (CGSC)

"[This book] should at last lay to rest many 'myths' clouding the origin and growth of the Ukrainian liberation movement."

The Ukrainian Quarterly

Едмонтон, Альберта. — Відомий українсько-канадський діяч адвокат Петро Саварин був обраний тут 24-го листопада канцлером Альбертського університету і предсідником університетського Сенату 20-го листопада. Він розпочне своє традиційно чотирирічне урядування як канцлер 1-го липня ц.р., а пост голови Сенату університету він обійме вже в квітні цього року.

Мешканець Едмонтону, адв. П. Саварин вже був сенатором університету раніше, як також членом Ради губернаторів університету в роках 1972-78. Він студіював у цьому університеті і здобув бакалаврат і докторат з права, стаючи членом Правничої палати в 1957 році.

Д-р П. Саварин відкрив свою власну адвокатську канцелярію в 1957 році; в 1974 році дістав звання Королівського дорадника. Ак-

тивний незвичайно в громадському, політичному, науковому та культурно-мистецькому житті, він є членом управи або головою багатьох установ, інституцій і організацій. Так він є провінційним президентом Альбертської прогресивно-консервативної Асоціації, президентом цієї ж Асоціації на Едмонтон-схід і багатьох інших. З канадсько-українських установ — П. Саварин був президентом Канадського Українського Комітету (КУК) Едмонтонського відділу, є президентом Екзекутиви Канадської Фундації Українських Студій та низки інших важливих організацій, що їх часто-густо був членом основником. До цих, наприклад, належить Альбертська Культурна Спадщина Рада. Д-р П. Саварин є також активно zaangażований у підготовці нової Канадської конституції, будучи співпредсідником провінційного комітету, що подавав внески й поради

про нову конституцію до Спільного Комітету канадського Сенату і Палати громад в Оттаві (Joint Senate-Commons Committee on the New Canadian Constitution). Обидва ці пости — канцлера і предсідника, — які д-р П. Саварин незабром займе, дадуть йому змогу працювати знову ближче з студентською канадською молоддю, з якої виловляються у майбутньому лідери країни, і тому цю ділянку своєї громадської праці уважає д-р П. Саварин дуже важливою, кладучи натиск особливо на потребу вивчення студентами гуманістичних наук („ліберал арт"), навіть тими, що йдуть у вузько-спеціалізовані ділянки.

Д-р Петро Саварин

Поруч усіх тих численних політичних і культурних діяльностей пл. сен. Петро Саварин все мав час і завдання працювати на вишніх постах у Пластовій Станиці в Едмонтоні, був душею та доволілітнім станичним (7 років), організатором численних таборів, організатором купна Пластового Дому й учасником різних пластових з'їздів, зустрічей тощо. У пластовій пресі, зокрема у "Пластовому Шляху" находитимемо багато його статей на виховні теми.

Тому, пл. сен. Петро Саварин — може бути найкращим прикладом до наслідування для молодих пластунів. Дай, Боже, щоб його слідами пішло якнайбільше наших молодих читачів.

О.К.

про нову конституцію до Спільного Комітету канадського Сенату і Палати громад в Оттаві (Joint Senate-Commons Committee on the New Canadian Constitution). Обидва ці пости — канцлера і предсідника, — які д-р П. Саварин незабром займе, дадуть йому змогу працювати знову ближче з студентською канадською молоддю, з якої виловляються у майбутньому лідери країни, і тому цю ділянку своєї громадської праці уважає д-р П. Саварин дуже важливою, кладучи натиск особливо на потребу вивчення студентами гуманістичних наук („ліберал арт"), навіть тими, що йдуть у вузько-спеціалізовані ділянки.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
УКРАЇНОЗНАВСТВА

НАЙКРАЩА ЗБРОЯ
ЗА ПРАВДУ УКРАЇНИ...

"The book is of significant value . . . to all readers who believe in the principles of humanism and to students of Central and East European history."

Proměny (Czechoslovak Society of Arts and Sciences — USA)

Проф. д-р Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства 11

MEMORANDUM

Submitted to
**THE SECRETARY GENERAL
OF THE UNITED NATIONS**
TO THE UNITED NATIONS'
COMMISSION ON HUMAN RIGHTS AND UNESCO
JUNE 1970

We, the undersigned teachers and students of the Ukrainian Courses under the auspices of the Ukrainian Teachers' Association in Chicago, gathered here with our parents and citizens of the Ukrainian community at the end of the school year, do deem it absolutely necessary to voice our protest on the occasion of the official recognition of Lenin as "the great humanitarian."

It is wise and just to honor great men on their anniversaries who by their thoughts or deeds promoted culture and the social and economic rights of humanity. UNESCO, whose goal is the advancement of culture, science, art and international ethics and morals is doing a great service to mankind by honoring these famous people. But the choice and elevation of Lenin to that pedestal is clearly a gross error on their part.

Lenin was not a humanitarian or the creator of any spiritual or ethical values which we could set as examples to follow.

We will justify the above statements with the following facts:

- 1) Lenin, using Marx's theory of creating a classless society free of capitalist abuse (both private and national) ceased power in Russia when it was already weakened by civil war led by Kerensky. This power was ceased by force, not national election.
- 2) Lenin promised the workers full freedom from capitalist abuse and a full share of the profits. The fact is that workers have not seen any of these profits but have become slaves of that state, who in turn became the capitalist.
- 3) Lenin took over all productions and lands without any payment to owners which is against the basic right of the people to own property. Taking over property without payment is nothing else but robbery and plunder.
- 4) Lenin kept proclaiming freedom, but in reality he created the worst kind of tyranny not only in politics but also in the cultural and economic life. He created dictatorship through a one-party system, thereby stifling freedom of individual thought and deed.
- 5) Lenin was the master of terror who created commissions which had the right to prosecute people and sentence them to death without a trial or any due process of law.
- 6) Although he preached the right of every nation to have complete political freedom, in practice he used brutal force and military occupation to subject an entire block of nations to his dictatorial rule. As the result of his political ideas the following nations completely lost their independence: Ukraine, White Russia, Georgia, Turkestan, Armenia and later Latvia, Lithuania, Estonia, Poland, Rumania, Czechoslovakia, East Germany and Hungary. All those nations were forced to accept the Communist party rule.
- 7) Even in the arts he violated the basic right of free expression by forcing the artists and poets to follow his socio-political realism.

As a result of the practices and theories of the "great humanitarian:"

- a) a one-party dictatorship was created in the USSR which uses force and terror, contrary to any humanitarian philosophy;
- b) the workers are exploited and the fruits of their labor are used to create a military machine which jeopardizes the entire free world and retains an unheard of number of political agents and spies;
- c) the citizens are denied the basic right to strike in order to protect their interests;
- d) the artists and poets are forced to preach the theory of social realism whose function is to support the imaginary achievements of socialism;
- e) the citizens are denied the basic political rights and forced to conform to a one-party rule—the formation of another party is prohibited by law;
- f) millions of people have been uprooted and forced to travel to distant lands;
- g) millions of people are confined to concentration camps to be used as free labor;
- h) all the captive nations are denied the right to propagate and develop their own national cultures and are forced to surrender to the process of Russification and absorb Russian culture, language and national characteristics.

Those are the results of Lenin's humanitarianism.

We are shocked and grieved that your organization, which should guard the virtues and values of real humanitarianism, is being used as a tool of the Communist propaganda, whose real objective is to overthrow all democratic governments and replace them with the brutal dictatorship of the Communist party.

TEACHERS FACULTY

M. Oryszchuk, G. Stelmaszczuk, E. Dachyshyn, O. Mudryj, N. Khojnacka, J. Berestianskyj, S. Kavka, H. Miz, O. Lebedovych, S. Chushak, A. Mykhaylovych, M. Dubycka, G. Sydorovych, Rev. P. Dzhulynskyj, A. Antonovych (Director), Rev. P. Leskiv, M. Hubchak, G. Miz, Lukomska, O. Stepo va, E. Matla, V. Trutenko, Chayun (student), B. Senyk, L. Sheremeta, O Durbak, M. Osovskyj (standing behind L. Sheremeta). Standing among the children: A. Horodyska, R. Sayevych, N. Horb, S. Golash, H. Mryschuk

МАНА УКРАЇНИ

(в англійській мові)

видання Ліги Американців Українського Походження в Чикаго

Кольорова, в складі 1-1350.000

Рис. В. Карпа

Вступні положення

д-ра Л. Добрянського, проф. Джорджтаунського Університету

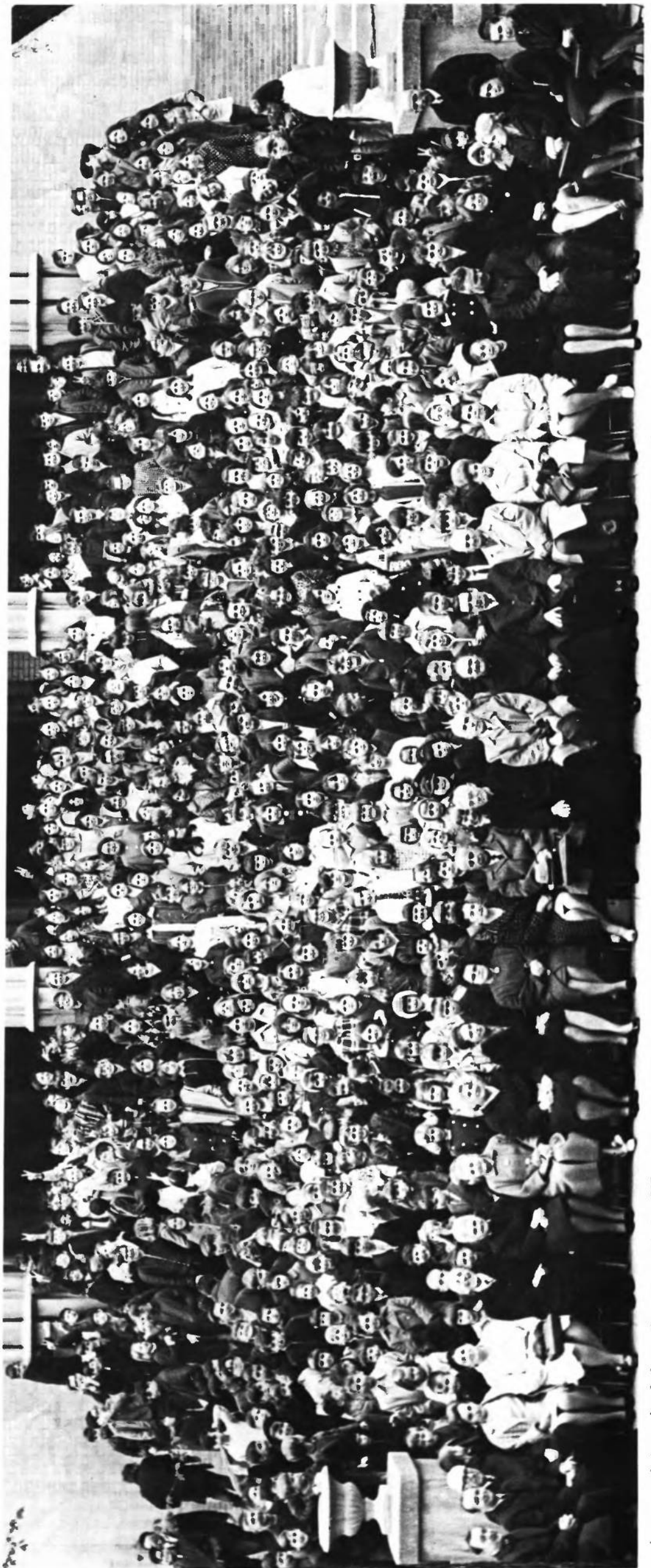
Дотепер ця мана розійшлася по всіх усеодах у 35.000 примірників!

Ціна одного примірника — \$ 2.50

Замовляйте на адресу

League A. U. D., Inc.

841 N. Western Ave. — Chicago, Ill. 60622

A group photograph of the entire student body (797) of the Ukrainian Saturday School together with their teachers in front of the school year. This year marks the 20th anniversary of the school's founding.

Сьогодні хочу порушити справу українознавчих шкіл, які, на мою думку, потребують ґрунтовної реформи, щоб могли виконувати винятково важливу роль у вихованні на поселеннях.

Українська щоденна й тижнева преса містила і містить на своїх сторінках від багатьох уже років різні-прерізні заклики Шкільної Ради, кваліфікованих виховників, громадських, політичних та релігійних діячів та українських найвищих церковних і громадських установ. Містить різні звернення до громадянства і батьків, щоб масово посилали дітей до українознавчих і цілоденних шкіл, до передшкілля і садків, до організацій молоді. Влаштовуються час від часу конференції, різні сходини, схвалюються різні резолюції та заклики. В наших установах багато говориться про виховання молоді, а забезпеченні організації дають навіть стипендії. З усіх сторін спливають заклики до українських батьків, щоб учили своїх дітей українознавства.

Останніми роками ведеться велика і жива дискусія про створення українознавчих кафедр в університетах ЗСА, Канади і Австралії. На цьому відтинку масмо, можна сказати, великі успіхи. Національно свідомі українська спільнота виявляє велику жертвенність і складає мільйонні пожертви на розбудову української науки при американських і канадських університетах. І це діло є напевно гідне похвали організаторам кафедр та бібліотек і їх жертводавцям.

Але, коли всі наші зусилля й увагу майже поголовно спрямовуємо на розбудову вищих українознавчих студій при університетах, забуваємо рівночасно для цієї будівлі поставити сильні і міцні підвалини, які забезпечували б її всебічну розбудову.

Цими фундаментами для наших кафедр українознавства в першу чергу є всебічна розбудова українознавчих шкіл, з яких рекрутуються студентські кадри до вищих університетських студій.

Ініціатори й організатори українознавчих кафедр при вищих університетах, з доручення університетських властей, мусіли, в перш чергу, прибирати фонди, без яких не було б можливим започаткувати працю в катедрах.

Українська спільнота розбудовувала сітку українознавчих шкіл, садків і передшкілля спонтанно, в більшості з низів. Шкільна Рада, що постала при Українському Конгресовому Комітеті, не зуміла сама оформити себе до цього великого й відповідального завдання.

Через це і через інші причини чисельний стан учнів з року на рік у більшості шкіл постійно зменшувався. А вже в останніх роках бачимо просто катастрофальний стан українознавчого шкільництва. З другого боку, серед батьків і молоді бачимо велику байдужість до українознавчих студій. Багато батьків вже не має жадного розуміння для свого українства. Нам грозить припущена асиміляція також і через численні мішані подружжя і то навіть серед молоді найбільш свідомих батьків. З цього виходить, що ми замало в цьому напрямку працюємо, щоб сповільнити процес прискореної добровільної асиміляції.

Ці великі занедбання у національному вихованні й навчанні української мови і свідомості свого українського походження в більшості спричинили наша байдужість, впарі з матеріалізмом.

LOVE UKRAINE

UKRAINIAN SATURDAY GRAMMAR AND HIGH SCHOOL UKRAINIAN TEACHERS' ASSOCIATION CHICAGO, ILLINOIS

The Ukrainian Saturday and High School of the Ukrainian Teachers' Association in Chicago, Illinois was organized in 1950, following the mass emigration of Ukrainians to the free world. In its 20 years of existence the school's enrollment has increased to 797 students, who attend classes every Saturday. Classes are taught on the elementary (grades 1-8) and high school (grades 9-11) level.

The Ukrainian Saturday High School consists of a three-year program comprised of the following courses: religion, the history of Ukrainian literature, the culture of Ukraine, its history and geography, along with the preservation of the Ukrainian culture through song, dance, etc. The eleven-year program of the Ukrainian Saturday School culminates with a comprehensive test of one's knowledge of Ukrainian studies. Twelve such comprehensive tests have already been administered in the history of our school.

The Ukrainian Saturday High School numbers a total of 325 graduates, the majority of which continued their higher education at colleges and universities, many of them receiving scholarships. Statistics have shown that many of our graduates have gained respect in American academic circles and hold prominent positions in them. Therefore, the superintendent of Cook County schools, Mr. Robert Hanrahan, and his assistant, Mr. Leonard Albano, became interested in the work of our school a few years ago and now award our graduates with a "Certificate of Merit," which counts as credit in universities. This year's comprehensive test was taken by 48 students, 14 of them receiving a grade of excellent, 18 receiving very good, 9 receiving good, and 7 receiving fair.

The main goal of our school is not only educating the students in Ukrainian studies, but also, and foremost, educating them to be active patriots of their nation and of America.

Adam Antonovych
Principal

Ніхто не забороняє нам у ЗСА чи Канаді, чи в інших країнах нашого поселення, вивчати українську мову, пізнавати нашу історію, культуру, заховувати українські традиції, належати до своїх рідних Церков, творити свої установи й організації, і в них працювати. На жаль, навіть і між старшими трапляються численні випадки, що між собою, в українському середовищі й товаристві, а ще більше — навіть уже в рідних домах розмовляють не рідною мовою.

А що вже говорити про молоді і дітей, які постійно перебувають у чужому доквіллі, і їм із-за цього багато легше розмовляти англійською мовою.

Американці не тільки не забороняють нам вивчати свою рідну мову, але сьогодні вони самі заохочують людей вивчати етнічні мови, бо американський нарід складається з різних національних груп. Америка потребує громадян зі знанням чужих мов на різні дипломатичні, торговельні, наукові та військові пости для розбудови своєї провідної ролі у світі. Про це ми мали змогу почути в нашій, колись найбільшій на цілу діаспору українознавчій школі в Чикаго, від суперінтендента державних шкіл Генрегена з округи Чикаго, якого запрошено відвідати нашу школу. У розмові в класі українознавчих курсів він висловив українській молоді велике признание за вивчання рідної мови, історії та культури. Він звернувся до молоді приблизно цими словами: „Ви робите для Америки велику прислугу, вивчаючи рідну мову. Америка гордиться вами. В теперішній епосі кожн американець повинен володіти хоч одною чужою мовою. Бо без знання чужих мов — він не є вартісним американцем. Будьте зразком для американської молоді, яка тратить вільний час на порожні, а то і злочинні забави. А ви працюйте протягом 11 років, кожен суботу присвячуєте рідній мові”. Згаданий інспектор-суперінтендент був здивований, що на його шкільному терені існує така величезна зразкова суботня школа. Тоді на пропозицію директора школи згаданий американський інспектор вручив тогорічним нашим матуристам прекрасні грамоти призначення. Такі грамоти призначення він передав усім етнічним школам своєї округи. Ці грамоти призначення дуже позитивно вплинули на молоді та заохотили її ще краще працювати над собою.

Вертаючись до нашої основної теми, тобто жалюгідного стану у процесі національного виховання нашого доросту, треба негайно всіма нашими зусиллями та напругою доброї волі приступити до його оздоровлення і піднесення до нормального стану.

Тут багато не допоможуть нам різні заклики в пресі, наші звернення, доручення, благання, промовлювання до національного сумління чи амбіції, бо ці, що є індивідуентні, чи ці, що відстали від української спільноти, їх не читають. Це ми вже практикували на протязі цілого 30-літнього нашого перебування на поселеннях. Це, що робить Шкільна Рада у виховній ділянці, це безперечно, велика праця, але вона зовсім невиспачальна, щоб повести її у всіх напрямках, не тільки серед дітей і молоді, але й серед молодих батьків та мішаних подруж.

Треба між ними повести усвідомлену акцію; багато з них не знає української мови. Нам потрібно зразу перейти від слів до діла, до конкретної практичної, послідовної, тяглої праці над рятуванням нашого молодого покоління.

Що потрібно зробити? При Шкільній Раді конечно треба утворити організаційну референтуру для зібрання докладних списків батьків, що їхні діти стоять осторонь від українознавчого шкільництва. До праці повинні включитися всі наші найвищі релігійні, громадські, наукові та

політичні установи цілої нашої діаспори. Ми всі повинні визнати працю над національним вихованням — почесною працею.

До складення таких списків і картотек, відсталіх від нашого середовища батьків, і їх дітей, найбільш помічних будуть наші парафії і їхні парохі, які мають з ними контакт і найкращі інформації про всіх парафіян. Допоміжними у цьому можуть бути і парафіяльні організації. Цю акцію найкраще переводити через наші митрополії та епархії, які є компетентні повести всебічно цю дію рівночасно на цілому терені українських поселень в ЗСА.

До праці у вишукуванні неохоплених церквами батьків та їхніх дітей велику допомогу можуть нам дати наші забезпечені організації зі своїми секретарями, які також у великій мірі, мають вплив на своє членство. Найкращу допомогу в цій загальнонаціональній дії дадуть нам наші жіночі організації, які є добре поінформовані в своїх центрах, як теж і в своїх клітинах, і які мають у цьому напрямі велику життєву практику і досвід при організації садків і дошкілля. Дуже близько співпрацювати повинні теж організації молоді та студентські через своє свідоме членство, що вчиться в різних школах і стрічається з дітьми, неохопленими нашими організаціями молоді й українознавчими школами. Такі наші зорганізовані діти можуть легко впливати на своїх товаришів, відсталіх від української спільноти, та притягнути їх до своїх організацій та українських шкіл. Також українські кредитові каси можуть допомогти відшукувати, неохоплених нашим життям, українців.

Учимо молоді і дітей роботи добрі діла. Нехай і вони змагаються між собою, хто з них більше приєднає своїх товаришів, неохоплених нашими школами і виховними організаціями. Також і батьки, що їх діти відвідують школи українознавства і належать до організацій молоді, повинні впливати, переконувати, заохочувати та й усвідомлювати відсталіх батьків, що є їхніми приятелями, знайомими, сусідами чи кривними, — віддавати своїх дітей до українознавчих шкіл.

Молоді, свідомі батьки нехай також заохочують батьків з мішаних подруж вивчати українську мову. Для цього в більших українських осередках потрібно організувати для них окремі курси.

Як всім напевно відомо, величезну, прямо неоцінену, прислугу віддають сеньйори, дідуся і бабусі, при навчанні української мови в самих початках, коли їхні внуки починають вчитися говорити. При цьому дідуся і бабусі виконують подвійне завдання, бо при цьому навчанні внуків, одночасно привчають і молодих батьків краще вивчати українську мову і нею розмовляти з дітьми в своїх домах.

На це наведу вам правдиві приклади, де свідомі батьки, віддалені далеко від українських громад, прекрасно навчали своїх внуків не тільки розмовляти українською мовою, але також навчили їх прекрасно читати і писати, та призначали їх читати українські книжки. Їхні внуки вже покінчили високі студії з найкращими успіхами в науці і займають високі становища в американських установах. Коли я запитався їх, до якої українознавчої школи ходили їхні внуки, бабуся гордо відповіла: „До школи баби і діда”. З цього виходить, що навіть родини, які живуть далеко в чужому доквіллі, самі прекрасно можуть справлятися з національним вихованням і навчанням української мови.

Молоді батьки повинні шанувати своїх родичів і належно оцінювати їхню виховну працю та обдаровувати їх повною опікою, а не сепаруватися від них, а ще гірше — давати їх до старечих домів, як це сьогодні часто трапляється.

Про навчання і національне виховання в українських школах тут не будемо говорити, бо це зовсім окрема тема. Скажу тільки одне із своєї довголітньої практики у веденні нашої найбільшої українознавчої школи, що учителі повинні вживати такого підходу до дітей і молоді, щоб їх позискати в класах і поступово навантажувати їх навчальним і виховним матеріалом у формі різних класових та міжкласових змагань між собою.

Цим способом уприсмнюємо їм науку і побуджуємо до присвоєння собі якнайбільше знань, як також при звичаємомо їх до суспільно-громадської праці вже на шкільній лавці.

Наші школи мусять приступити до організації також і англословних клас, щоб улегшити занедбанім дітям вивчення української мови і запобігти дальшій катастрофі.

На цьому важливому відтинку нашого національного життя Шкільна Рада мусить до подробиць розпрацювати шкільні навчальні і виховні програми міжшкільних імпрес, здвигів, зустрічей. Також до деталей мусить їм переводити в життя, а щойно тоді буде вона збирати, і ціла спільнота, оwoчі своєї праці.

До виконання цих великих завдань невідклично мусить бути створений кількамільйонний рідношкільний фонд. На це повинна спромогтися українська громада в ЗСА. У це я свято вірю, бо українська спільнота, як я вже згадував, є жертвенна. На це ми маємо численні докази, де малесенькі церковні громади потрапляють будувати величаві Божі храми їхніми жертвами двох-трьох мільйонів доларів.

Наші українознавчі школи, садки і передшкілля, українознавчі кафедри та наукові установи є нашими храмами для національного виховання і також заслуговують на вдовину лепту від української спільноти.

Українці! Рятуймо самі себе і нашу спільноту від повної національної загибелі. Ворог не спить ні хвилини. Його мета є цюковите знищення української нації з лиця землі. Тому всі на фронт, до боротьби за своє національне „Я”. Подібні менші чи більші занедбання у національному вихованні молодого покоління заіснували в українських громадах, розкинутих по всіх країнах у вільному світі.

Мотря Фаринич

ЦЕ ТВІЙ ОБОВ'ЯЗОК СВЯТИЙ

Всім українським матерям
з нагоди Дня Матері
присвячую...

Хто ж як не ти,
Врятуєш мову рідну від загибелі...
О, Мати —
Українська Мати!
В твоїх руках — її рятуюнок.

**ВІСТІ З УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ
ІМ. І. ФРАНКА В ШИКАГО**
ПОЗНАЙОМТЕСЬ З УКРАЇНСЬКИМИ ПИСЬМЕННИКАМИ

UKRAINIAN LITERARY FUND

25-РІЧНОГО ІСНУВАННЯ І ПРАЦІ
УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ФОНДУ

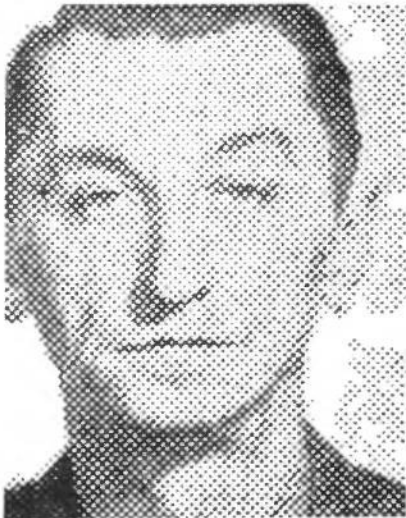
Звернення до всіх Українців

Зложіть Ювілейний Дар

ПРОГОЛОШЕННЯ VI ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ

У доповненні попередніх комунікатів, якими проголошено шостий Літературний конкурс, Правління УЛФонду повідомляє про особовий склад окремих журі для літературних нагород.

I. До журі для української літератури ввійшли: д-р Г. Лужницький, голова; проф. Марія Гарасевич; д-р М. Кушнір, проф. д-р Л. Онишкевич, проф. д-р Н. Пазуняк, проф. д-р Л. Рудницький і мгр А. Стебельська.

Д-р Гр. Лужницький

II. До журі для чужомовної літератури з українською тематикою увійшли: проф. д-р Д. Штогрин, голова; проф. д-р М. Овчаренко і проф. д-р Д. Чопик.

проф. д-р Дмитро Штогрин

III. До журі для праць з історії України ввійшли: проф. д-р О. Оглоблин, голова, проф. д-р О. Баран і проф. д-р О. Домбровський.

IV. Особовий склад журі для музичних творів у пам'ять Станіслава Людкевича буде поданий в наступному комунікаті.

Літературні твори, видані від 1978 до 1981 року

Проф. О. Оглоблин

включно, просимо прислати не пізніше січня 1982 року у вісьмох примірниках, а чужомовні у чотирьох примірниках на адресу нашого секретаря. Праці з історії України, машинописні або друковані, у чотирьох примірниках вислати на адресу Українського Історичного Товариства: Mr. O. Dombrowsky Ph.D., 16 Clinton Ter., Jamaica, N.Y. 11432.

Роздача літературних нагород в загальній сумі 16,000 доларів відбудеться в грудні 1982 року.

У всіх справах, що відносяться до Літературного конкурсу, просимо звертатися на адресу секретаря: Roma Turianska, 2431 W. Rice St. Chicago, Il. 60622.

За Правління Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка в Чикаго
Адам Антонович, голова
Рома Турянська, секретар

"НАИБІЛЬШЕ І НАЙДОРОЖЧЕ ДОБРО В КОЖНОГО НАРОДУ — ЦЕ ЙОГО МОВА, ОТА ЖИВА СХОВАНКА ЛЮДСЬКОГО ДУХУ, ЙОГО БАГАТА СКАРБНИЦЯ, В ЯКУ НАРОД СКЛАЄ І СВОЄ ДАВНЄ ЖИТТЯ І СВОЇ СПОДІВАНКИ, РОЗУМ, ДОСВІД, ПОЧУВАННЯ."

Панас Мирний

ПРИВІТ ЛАВРЕАТАМ НАГОРОД 5-го ЛІТ. КОНКУРСУ В ТОРОНТО

Вельмишановні пані й панове,
Дорогі Лавреати п'ятого Літературного Конкурсу Українського Літературного Фонду ім. Ів. Франка в Чикаго!

Не маючи можливості особисто погратулювати Вам з приводу одержання нагород за Вашу літературну працю, прошу, хоч письменно, прийняти від мене як Голови Журі найсердечніші побажання і гратуляції. А wraz із цими гратуляціями в'яжеться і вияв вдячності, що Ви, Дорогі Лавреати, у цих важких для української культури часах, не лише не дали себе втягнути в намул матеріалізму сьогоднішнього дня, не лише не визбулися української духовості, висловом якої є літературна творчість кожного народу, але Ви стали герольдами цього вільного, творчого Слова, що його „на сторожі" нашої нації поставив Тарас Шевченко.

Хай Ваша творчість, Дорогі Лавреати, буде загорою живучості й безсмертя нескореного духа письменницької України.

А на кінці дозволю собі подякувати широкій Голові Літературного Фонду проф. А. Антоновичеві та секретарці цього Л. Фонду п-ні Р. Турянській, які не щадили своїх старань і трудів, щоб перевести цей — уже з черги — п'ятий Літературний Конкурс. Щира дяка усім членам Управл.

Черче, 14. XI. 1978.

Григор Лужницький

Цей лист до Лавреатів нагород був відчитаний в Торонто при роздачі нагород.

**НА ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД
ІМ. І. ФРАНКА В ШИКАГО**

ЗЛОЖИЛИ

500.00 Інджекто Молд Інк. (пп. Борисевич і Сокологорський)

**Дитина — скарб нації
це твій обов'язок святий**

Господь тобі довірив
Оті маленькі серця,
З яких свій твір йому даєш,
О, так ти їх шліфуєш для Творця!

Мамо!

Українська Мамо —
Коли ж ти вповні зрозумієш,
Що ти життя народові даєш?
Чи здаєш справу собі з того,
Яким шляхом дітей ведеш,
І що в серця їхні кладеш?

Без мови рідної
Народ не може жити,
Без мови все немов мертве...
Так вищий душу ти дитині,
Стелить узорами в душі,
Мереж те слово, рідне слово —
В цілім дитячому естві!

О, Мати, українська Мати!
Ти мусиш серцем це пізнати,
Що рідна мова — ріст народу,
Те, що йому незамінимо...
І лише ти це мусиш дати,
Це твій обов'язок святий —
Народу душу рятувати...
Ти мусиш —
На сторожі слова стати!

Мотря Фаринич

OUR BUSINESSMEN

ALEX SOKOLOHORSKY (Left)
STEVE BORYSEWYCH (Right)

Дорогі Батьки! Учíte своїх дітей любити Бога і Україну.

Книги — морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивні перли виносить.

(І. Франко)

ВЕЛИЧАВИЙ БЕНКЕТ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЮРИСТА

Д-р Павло Чумак

Восьма година вечора, 18-го лютого 1982 року. Заля Клубу Преси в Торонті, вул. Річмонд, виповнена вшерть. Понад 200 осіб: судді, прокурори і адвокати з цілої провінції Онтаріо зібралися, щоб віддати пошану нашому молодому юристові, королівському радникові, Павлові Чумакові.

Ця вечірка була спільно організована Асоціацією Суддів, Асоціацією Прокураторів і Асоціацією Правників Онтаріо, з нагоди переїзду Павла Чумака з Торонта до федерального міністерства юстиції в Оттаві.

За його вклад як в теорію, так і в практичну адміністрацію кримінального права, Павло Чумак здобув собі реноме на цілу Канаду. Він написав працю про техніку кримінального процесу перед журі, якою користуються судді, прокуратори і адвокати в цілій Канаді.

Він також вів важливі кримінальні процеси в Торонті, напр., відому справу вбивства молоді моделки Шерол Гарденер. За останній час Павло Чумак був шефом канцелярії Торонтоноської Прокуратури.

За 12-літню віддану працю Павла Чумака викликали до Оттави, щоб він допоміг зревізувати і доповнити Карний Кодекс Канади.

Господарем вечора був дост. суддя Кер. Вислови признання і побажання складало 10 примісних юристів. Найважливіші особи були: дост. Ф. Гейз, головний суддя Онтарійського Провінційного Суду; Петро Рикабі, К. Р., головний прокуратор метрополітального Торонта; Андре Демпси та інші.

Предсідник Асоціації Карних Правників Онтаріо Рон Томас, К. Р., піднімаючи тост за здоров'я Павла Чумака, сказав: «Я вірю, що по закінченні праці в Оттаві, він буде назначений суддею..., йому належить така пошана...». Цю пропозицію всі присутні одобрили рясними оплесками.

Головний суддя Гейз, між іншим, сказав: «Я гордий, що Торонто висидіє до Оттави юриста, який використовує свій практичний досвід і теоретичне знання у формуванні нового Карного Кодексу Канади». Відтак суддя Кер передав Павлові картину з його ферми в долині річки Гоклі. Ця картина була спеціально замовлена у відомої канадської малярки Дебі Фіцджералд. Павлові було також передано пропам'ятну грамоту, вирізьблену на мідній плиті.

За почесним столом між визначними юристами Онтаріо сидів також і батько Павла — пан Ярослав Чумак.

Головний прокуратор з Віндзору, Браєн Мекінтаєр, відчитав похвальний вірш на честь Павла Чумака. Останнім промовцем вечора був Дейвід Гамфрі, один з кращих кримінальних юристів Канади, який сказав, жартуючи: «Українці будуть модифікувати кримінальне право для англосаксонів».

На закінчення Павло Чумак подякував усім промовцям за похвали і обіцяв і надалі з ними тісно співпрацювати.

В залі були також українські правники Торонта: Ігор Бардин, Іван Кузьмочка, Євген Залуцький та інші.

Секція українських адвокатів при Клубі Українських Професіоналістів і Підприємців Торонта приєднується до організаторів бенкету і бажає своєму членові Павлові Чумакові приємного побуту в Оттаві і багато успіхів в його починах в майбутньому.

Юрій Данилів,

за Секцію Українських Адвокатів при Клубі Укр. Проф. і Підприємців Торонта

Д-р Павло Чумак зложив 250 дол. на Літ. Фонд ім. І. Франка в Чикаго

О. Леонід Куніцький крилошанин

Журналіст Палів Дмитро

Красний командант "Української Військової Організації." сотн. Ю. Головінський, застрілений без суду по заарештованні його польською поліцією 30. IX. 1930 р. під Бібркою.

СУМНА РІЧНИЦЯ

М. ОНІХРІВ

У вересні 1981 року сповнилась сорокперша річниця, як на західноукраїнських землях під польською займанщиною шалів дикий терор — паціфікація. Це був час коли на тих землях почала діяти повсюдна молодь, розгорнула свою діяльність УВО, а українські націоналісти розгорнули саботажну акцію палення польських маєтків. Як подавала польська офіційна статистика в Галичині були спалені 62 житлові будинки, 87 клунь, 62 житлові будинки та 112 збіжжєві скирти. Ця акція ускладнювала внутрішнє політичне положення в Польщі, в якій опозиція завзято воювала з Пілсудським. Щоб знищити спротив опозиції у передвиборчий час і провести зміну конституції, уряд заарештував провідних опозиційних діячів, а при тому заарештовано також українських послів: Д. Палієва, І. Ліщинського, В. Кохана, О. Когута, о. Л. Куніцького, С. Біляка і В. Целевича.

В українські села були вислані кримінальні військові відділи кінноти й ці військові загоны знущалися брутально над населенням. Демолювали й нищили будинки українських установ, головню «Просвіти», кооперативні будинки, школи. Паціфікація почалась 16 вересня 1930-року. Крім кримінальних загонів у паціфікації брала участь також велика поліційна школа з Мостиськ біля Львова (майже 2000 поліцаїв), а також дев'ятий кавалерійський полк з Тереховлі. Паціфікатори руйнували не лише доми українських установ, але теж і приватні українські господарства. Вони мали списки з кожного села, до кого вони мали йти і кому знищити господарство. Власників гос-

подарств одні люто били, а інші демолювали помешкання: зривали ікони й образи зі стін, розпорювали перини й подушки, били посуд, розвалювали печі, в коморах розпорювали мішки зі збіжжєм, обливали збіжжя нафтою, розкидали непомолочене збіжжя зі стогів, руйнували клуні, стайні. За дві години такого пилондрювання господарство селянина виглядало одною великою руйною. Мало того, паціфікатори примушували ще й їх і прохарчовувати, а також кормити їхніх коней. У висліді цієї паціфікації тисячі українських селян і передових українських громадян у селах були поранені внаслідок жорстоких побиттів, а сім осіб померли.

Паціфікацію гостро осудила українська парламентарна репрезентація в сеймі й сенаті, а також була подана скарга на польський уряд до Ліги Націй, яка вкінці 1931 року таки осудила польський уряд за паціфікацію. Західноєвропейські держави також осуджували Польщу за таку варварську акцію, внаслідок якої польська влада теж розв'язала Пласт, закрила приватні українські гімназії в Рогатині, Дрогобичі й державну гімназію в Тернополі та провела масові арешти серед свідомого українського громадянства.

Про паціфікацію була видана різна документація. Найважливіша це «На вічну ганьбу Польщі» і «Польські жорстокості в Україні», а також інші численні публікації англійською і французькою мовами. Західноєвропейська преса широко писала про паціфікацію теж осуджуючи польський режим за таку брутальну й дику акцію.

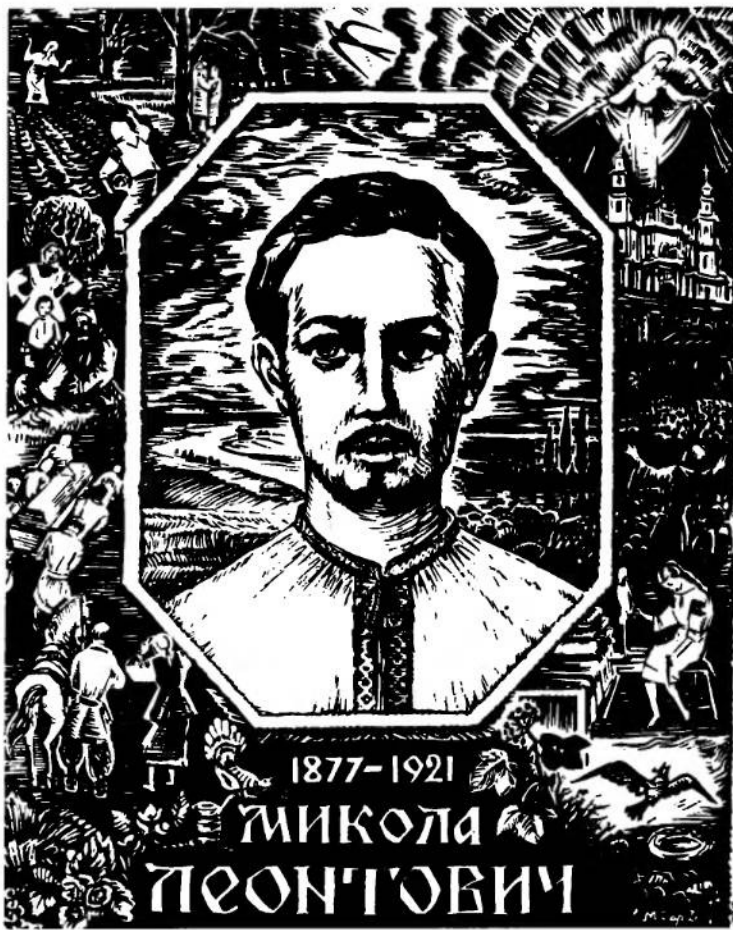
Гриць Артимів, с. Борпичі, пов. Бібрка. Світл. 30. X. 1930.

Галантерейний склад «Центросоюзу» у Львові по експлозії польської бомби.

Тільки
спільними
силами
ВСІ НА ФРОНТ
РОЗБУДОВИ
„ЕКРАНУ”

„Екран” Рік XXI. Ч. 116-117-118

Комісія культури й науки при УККА запланувала влаштувати концерт-маніфестацію як протест проти переслідування Москвою культурних діячів, а це в 60-ті роковини смерті Миколи Леонтовича, який згинув вночі 23-го січня 1921 р. з рук чекіста. Український наряд утратив того, який був мистцем української пісні і вдягнув українську народну пісню в партесну ризу й фугоподібну форму. Микола Леонтович перший створив українською мовою літургійний спів, будуючи на мелосах української народної багатоголосової творчості. Крім того, М. Леонтович брав активну участь у політичному і церковному житті в часах національної революції в 1917-1920 роках, тому він був невідгдним Мо-

скві, яка й учинила ганебний злочин, пустивши в груди кулю чекіста в домі батька священика о. Дмитрія. Задум вшанування Миколи Леонтовича, одночасно протестуючи проти переслідування українських культурних діячів Москвою, влаштований був концерт-маніфестація з доповіддю проф. Симона Вожаківського, а з резолюцією виступила п-і Чічка-Андрієнко. Участь у концерті взяли чотири хори: „Боян” з Перт Амбою, диригент Р. Левицький, хор „Промінь”-диригент Богдана Волянська, хор „Жайворонки”, диригент Лев Стругацький, хор „Думка” диригент Семен Комірний. Зведені чотири хори виконали кант „Ой, зійшла зоря” — диригент С. Комірний, солісти - артист Андрій Доб-

рянський та оперова співачка Марта Кокольська-Мусяйчук. Всі програмові точки були виконані за творами М. Леонтовича. Слід підкреслити, що доповідач, говорячи про творчу спадщину Леонтовича, яка просякнута культурним виявом українського народу, підкреслив і релігійно-церковну творчість, що в концерті показано хором Романа Левицького й кантом спільних хорів. Вдячність є й та, що відділ УККА в Нью Йорку (голова М. Шпонтан) виконав технічну роботу в організації концерту-маніфестації. Форма організації концерту була прийнята слухачами з відчутним переживанням, зухаючи твори Леонтовича. АМЕРИКА Подав С.П.В. 13 грудня 1981 р. в Нью Йорку

МОСКВА ВБИЛА М.Д. ЛЕОНТОВИЧА
Теодор Курпіта

Він виріс серед нас, мов квітка на руїнах,
І оживив старим коріння молоде...
І, як лише зняла окупи Україна,
Він з пісні вишив їй нетлінну дядему.

Занурений у час, завалений віками,
Лунав він древніх дат омошений граніт
І, наче ювелір, брав тонів ветхий камінь
Та серцем шліфував із нього самоцвіт.

Під шуми прапорів і туги дії дотик,
Коли ясний тризуб озорував вікно,
На зламані мечі він клав незламні ноти
І Україну вів безсмертним чудом нот.

Далекий від фанфар і теплих лаврів слави,
Чужий для нагород та рідний славі нив —
Надією весні нам „Щедрика” оставив
І „Ой зійшла зоря”, як віру нам лишив.

Удома живучи відвічним емігрантом,
Вчувався нам усе його лебедин спів...
І йшли ми у Сибір з його славетним кантом
Та „щедрик” нас кріпив на бруках всіх світів...

І нині, коли глум панує понад світом,
Коли упав закон та паном стало зло —
Його дзвінкі пісні, з Тараса „Заповітом”,
Над нами гомонять, як перший декалог.

Між нас вони живуть обидва однаково
І рухають Софій один великий дзвін,
Бо на сторожі нас Тарас поставив — Слово,
А Пісню положив на варті Слова — він.

ВІСТІ УКО СІЧЕНЬ 1973

Микола Леонтович

Українське громадянство у вільному світі в м. р. належно відзначувало 50-річчя вбивства видатного українського композитора Миколи ЛЕОНТОВИЧА. Він є творцем класичних обробок українських народних пісень і займає виняткове місце не тільки в українській, але також у всесвітній хоральній літературі.

Спадщина його охоплює понад 150 хорових творів на основі текстів і мелодій українських народних пісень та чотири

оригінальні хорові композиції. Висока ідейність та блискуча майстерність його творів здобула йому світову славу, а у світовій музиці він відомий як творець жанру витонченої хорової мініатюри. Зокрема важливе місце займає його творчість на релігійно-церковному відтинку: канти, щедрівки, молебень та повна „Служба Божа”, про що СРСР замовчує. Леонтович першу Службу Божу українською мовою продиригував 22 травня

ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА
HETMAN IVAN MAZEPA
1687-1709

Військової Свято-Миколаївський собор у Києві, збудований у 1670-96 рр. як фундація гетьмана Івана Мазепи, був монументальним пам'ятником українського барокко. В 1935 році більшовики вповні його зруйнували. 1919 року в цьому соборі о. Василь Липківський відслужив перше в Україні Богослуження українською мовою, за що російська ієрархія суспендувала о. В. Липківського.

„СВІТЛО”, ТРАВЕНЬ 1982

1919 в Києві, у Миколаївському Соборі, що його збудував гетьман Іван Мазепа. А його безсмертний „Щедрик” перебрали навіть американці та канадійці.

(Музичні Вісті. Ч. 38)

Св.п. курінний Максим
Скорупський в 1948 році

**СВЛОГІЯ НА СМЕРТЬ
КУРІННОГО УПА МАКСА**

Не заграли ще раз сурми до бою і не повів Ти вірних Друзів своїх в останній бій. Не упав Ти в бою нерівному за друзі своя. Не винесли із побосвища тіла Твого на черлених щитах Твоїх безстрашні бойові Друзі.

Не склали Тебе в могилі під старим дубом, що шептав у віттях своїх таємниці століть Твого рідного села у рідній Волині. Не покрили Твого тіла червоною китайкою та прапором із бойовим тризубом прошитим кулями ворожими у Твоїх наступах і відступах. Не заграли сурми і не заgrimіли самопали і не похилилися прапори бойові, коли клали Твою домовину у землю рідну, яку Ти так любив і за яку Ти так героїчно бився із червоними і брунатними її загарбниками. Не судилося Тобі!

Але в далеку чужину, за моря і гори закинула Тебе лукава доля Твоя! І тут, на чужині, Ти трудився і мріяв про Україну і про свою рідну Волинь. Ти повертав щораз думками туди, у рідні сторони, і болів, що не можеш нічим помогти своїй Страдниць-Україні, як її Месник і Воїн!

Ти ніколи не забував про

Друзів своїх, що полягли у нерівних боях, — наступав і відступах Ти завжди згадував їх молитовно!

Ти завжди мріяв про вільну Україну, щоб знову повернутись у рідну Волинь і пригорнути землю свою прабатьківську до своїх втомлених грудей, і щоб вже ніколи не покинути її.

Не судилося Тобі ще раз „черленими щитами землю перегородити” та „шукати собі смерті”, а Україні слави!

Ох! Як часто Ти думав і мріяв про це! І в останніх-же днях Твого трудового життя, коли Ти в тяжких болях прощався із цим світом і був на грані цього і того, Тобі ввижалися Друзі Твої, яких Ти кликав до нових наступів, і щоб вже ніколи не відступати із рідної Землі.

Із веселкою на устах, вільний від земних болів і терпінь, Ти відійшов від нас на нові і не відомі нам наступи і відступи! Прощай, наш Друже, Максє!

Ми ж посадимо у Твоїх головах на могилі Твоїй червону калину... „і будуть пташки прилітати цвіт калини їсти”... і будуть Тобі „приносити з України вісті”!

НОВИЙ ШЛЯХ УМ

“ЗАКАРПАТТЯ В БОРОТЬБІ”

Антін Кушинський, сотник Карпатської Січі
(фото з 1939 р.)

Антін Кушинський — ЗАКАРПАТТЯ В БОРОТЬБІ (Спогад). Видавництво Юліана Середяка. Окладника мистця Володимира Каплуна. Буенос-Айрес 1981. Сторін 224.

«Наш Клич» отримав як рецензійний примірник «Закарпаття в боротьбі», неовидану книжку свого догального співробітника (за час його перебування в Парагваї, тепер живе в ЗСА інж. Антона Кушинського. Автор «Закарпаття в боротьбі» відомий для читачів української преси, з особливою журналу «Вільне Козацтво» — інж. Антін Кушинський нащадок козацького роду, ширший український патріот, довголітній і вільково заслужений педагог серед українських шкіл на Закарпатті, під чеською окупацією, співчасник подвигів Карпатської України, сотник Карпатської Січі та врешті на еміграції у ЗСА відновник ідеї Українського Вільного Козацтва, засновник цієї організації і довголітній її Кошовий Отаман та надзвичайно здібний редактор журналу «Українське Козацтво», який поставив цікаві і науково-цінні змістом на високому рівні і робив одним з дуже почитаних журналів.

Інж. А. Кушинський кілька років після Другої світової війни жив на еміграції в Парагваї, де також підразу взявся до національно-виховної праці. В Аргентині знаємо кілька заслужених в українській громадській членів, які перед тим заки ввійшли з Парагваєм були учнями українознавства в інж. А. Кушинського, який зацікавив у них повагу і любов до всього українського, зробив з цих уроженців чужини — свідомих українських патріотів.

Книжка інж. А. Кушинського «Закарпаття в боротьбі» притягає вже своєю гарною обкладинкою, на якій пишасться герб Карпатської України. Автор книжки, з великою любов'ю до країни, в якій пережив свої найкращі роки, на 224 сторінках зібрав чимало цінного матеріалу, персоналію свого, але також і різних інших авторів, головню поетів, які

оспівують красу і долю Срібної Землі (Закарпаття). А. К. подає багаті дані про природу, географію, побут та цікаву історію цього мальовничого закутка України. Подає ряд фактів з радєсних (самосейність) і сумних (мадярські знущання) хвилини Карпатської України, у останній якої і її зборони був діяльним учасником.

Писав славний поет Василь Пачовський:

«Чи краща земля, як Карпатська Україна? Сперезали її високі гори сині, обмаїли зелені ліси, закесчили вінниці з золотими винограддами, а річки сріберні опоясали блискучими стрічками.

Така вона красна та срібна земля! З книги А. К. довідуємося, що закарпатське москофільство перед першою світовою війною було протипагандою до лояльного мадярофільства.

Дуже цікавим розділом є: «Визвольна боротьба 1918 — 1919 років і подвиги Гуцульської Республіки» де описано змагання закарпатських гуцулів звільнитися з мадярського впливу і додати свою «гуцульську республіку» як прекрасний самоцвіт в короні Великої Соборної Української Держави. (В Енциклопедії видавня чеського Словцької Академії Наук, Прага 1963. під гаслом Гуцульська Республіка написана, між іншим: «— так називається подія з пайновішої історії гуцулів. В Ясіні 7. листопада 1918 р. на в'їзді 3.000 представників всіх гуцульських громад у Мадярищині було рішення відділитися від Мадярищини приєднатися до повсталої України. Вже тоді говорилося про можливість приєднання до іншої слов'янської держави».

Дальші важливі розділи, це: Культурно-національна боротьба в

1919 - 1937 роках; Політично-державні події 1938—39 рр.; Гуцульська делегація до Уряду Карпатської України; Основні закони Карпатської України; Боротьба Карпатської Січі; Відгуки в світі й значення боротьби Карпатської Січі; У мадярському текелі й інші.

Книжка натхнена великою любов'ю до Закарпаття і його мешканців і написана з великим знанням обставин життя цієї країни та подає багато малознаного пересічному українцеві матеріалу у цікавій розповідній формі. Прочитайте цю книжку!

(М. Ф.)

ДЕ ЗГОДА В СІМЕЙСТВІ...

*Пан Іван знайомих кличе
На протестаційне віче —
На підмогу дисидентам:
— А хто буде прелегентом?*

— Пан такий-то.

— Не підуй!

Він партійний, на біду.

І також партійний я!

(Інша партія моя.)

— Друже, підємо до клубу?

Буде доповідь про Дзюбу.

— Не підуй: доповідач —

Це партійний “івський” квач.

Задзвонив я раз до кума,

Щоб піти до залі СУМА:

Славна буде там Маланка,

Голубці і пива склянка...

— Не підуй, бо та Маланка —

Як відомо — партизанка!

Ходіть, люди, до театру!

Вам запалять в серці ватру,

Підбадьорить вас свшан!

— Не підуй. Я не баран!

Режисер і всі артисти —

Це закоренілі “істи”.

*Для концерту ми завчасно
Найняли розкішну залю:
Елегантну, першокласну —
Мов для лікарського балю.*

А співачка — соловейко

Нещодавно з України.

Та сказав один селепко:

“Вона винна без провини:

“Івці” — всі її патрони,

А це — сором для персони”.

І то так запекло, злісно,

Нестерпимо — просто гріх!

Кожен з нас інакший, звісно,

Та ж почути можна всіх!

ВАРТИСНА ПОЕТИЧНА ЗБІРКА ГАННИ ЧЕРІНЬ

Чикаго. — Накладом Авторки у кінці 1981 р. вийшла з друкарні у Торонті нова збірка поезій відомої поетеси Ганни Черинь на 96 стор., під заг. «ЗЕЛЕНЬ МОРЯ», обкладинка Тетяни Баюк (який мав би бути на дні моря колосальний круглий камінь, щоб на ньому здався маленьким затоплений трищогловий вітрильник!).

У збірці, прикрашеній, на жаль, невдалим портретом Авторки, зібрані поезії, написані в 1975-80 рр. Тематика: спостереження з різних подорожей, тема моря, інтимні почуття. Вірші написані легко і так же легко сприймаються, вони оптимістичні, прозорі й чисті, яким інколи буває й море.

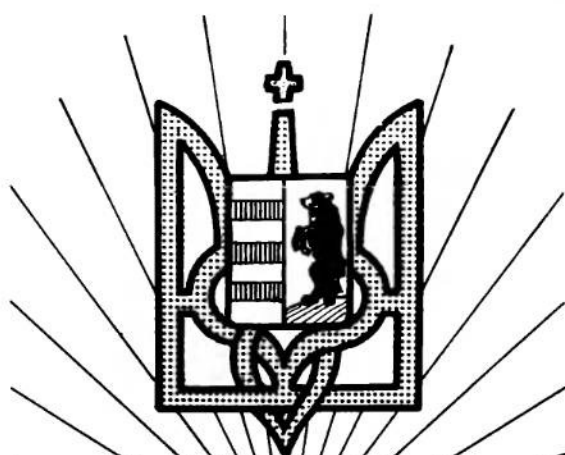
У цій книжці, 15-тій з черги, опубліковано «Сонце свободи», — текст однойменної кантати, за яку Ганна Черинь і композитор Ігор Білогруд дістали нагороду із Фонду ім.Ляриса Целевича.

Книжка вартисна, збагачує українську лірику.

(Лесь Ол.)

Президента Карпатської України

О. АВГУСТИН ВОЛОШИН

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА

ВИСЛІД ХУІІ КОНКУРСУ СФУЖО

Комісія ХУІІ літературного конкурсу СФУЖО признала за літературно критичний парис першу нагороду Ганні Черинь за есеї “Література дзеркало життя”, перше відзначення д-р Аніі Власенко-Бойцун за есеї “Тарас Шевченко — практикуючий християнин”, друге відзначення Ірині Дибко за есеї “Дмитро Детько” (літературна течія письменника Івана Филипчака), третє відзначення О. Вітушинській (Софії Наумович) за есеї “Проблема поколінь у творчості Л. Українки”.

За комісію ХУІІ конкурсу СФУЖО:

Аріядна Стебельська Іван Боднарчук
Богдана Дума- Арнодон

Ганна Черинь

*Запросив сусід сусіда
До музею на вечірку —
Так сусід туди не піде,
Бо він іншу має мірку:
— Я не йду туди: я — “івець”,
На тих звірів не мисливець!*

*Там же будуть плутократи,
Що їх варт бойкотувати.
Плутократи ставлять стежі,
Переплутують мережі...
— Хто приніс вам факти ті?
— А сорока на хвості!*

*Отакє в нас скрізь і всюди:
Тільки й світла, що в вікні!
Що за типи, що за люди;
В них на все готове “ні”!*

*Чи у них гумові душі,
Чи в них мозки-автомати,
Щоб, не бачивши й не чувши,
Наперед всі речі знати?!*

*І соборні, й самостійні,
Але перш за все партійні!
Розпрограйте ваші мислі!
Поскидайте міні кислі!*

*Спільна в нас, одна дорога,
Єдність нам усім підмога —
Ми ж бо всі одного роду,
Українського народу.*

*Будьте “істи”, будьте “івці”,
Тільки лиш не будьте вівці!*

Відійшли у вічність

Василь Дзуль

Не „сірим шнурком“, а цілими табунцями відлітають журавлі у вирій... Про це свідчить „Свобода“ й інші пресові органи. До плеяди тих, хто вже відійшов від нас, додаємо сьогодні ще одного, хто міг би ще жити, радіти життям, працювати й бути корисним для своєї родини, ближніх та для громади, прикладним членом якої був він на схилку свого життя. На жаль, неблагана скитальча доля, хвороби, поневіряння, воєнні й післявоєнні переживання заскорю поклали його в могилу...

Ім'я його Василь Дзуль. Місце й дата народження: Тростянець, Долинянського повіту на Бойківщині 29-го жовтня 1904 року. Освіта: народна школа у родинному селі, чотири класи приватної гімназії ім. Маркіяна Шашкевича в Долині, а після її розв'язання, додатково чотири роки навчання в державному учительському семінарі й однорічний економічно-торговельний курс у Львові. А крім цього, Музичний Інститут ім. Миколи Лисенка у Львові — сольоспів, скрипка й диригентура. Основне звання: учитель народних шкіл. Побічні звання й діяльність: диригент хорів й оркестр, скрипаль, співак, книговод, фотограф і громадський робітник. Двічі одружений. По смерті першої дружини й невилічимо хворої дочки, у глибокому смутку залишилися вдова Ірма, три сестри й двоє братів, з яких один, Михайло, на спілку зі своєю дружиною, після повороту зі заслання на Колімі, написав повість „Ворог народу“, яка була відзначена першою нагородою на літературному конкурсі ім. Івана Франка у Чикаго в 1967 році. Помер св.п. Дзуль у висліді за давньої неслуги й операції пістряка в Чикаго у п'ятницю 4-го липня 1980 року. Похорони відбулися при великій участі друзів, приятелів і знайомих в понеділок, 7-го, й у вівторок, 8-го липня, в похоронному заведенні й парафіяльній церкві св. Володимира й Ольги. Тлінні останки спочили на парафіяльному цвинтарі цієї парафії.

Під час похоронних обрядів Покійного прощали: о. митрат Маріян Бутринський, Юлія Назаревич (від Учительської Громади), інж Андрій Гарасовський (від Братства св.Андрія), проф. Роман Андрушко (від чоловічого хору „Прометей“) й інж Лев Болнар (від ООЧ У). Співав хор „Прометей“. Після похоронів була заупокійна тризна, яку приготувала для учасників похоронів у своєму домі вірна дружина й піклувальниця Покійного пані Ірма.

З св.п. Василем ми були знайомі й дружили в довоєнні роки у Львові. Поруч своїх професійних занять як учитель, Покійний працював книговодом у централі руханково-пожарного товариства „Луг“, що його основником і головою був полковник артилерії Січових Стрільців (корпус полковника Є.Коновальця), адвокат д-р Роман Дашкевич. Він виконував там одночасно різні функції члена головної управи, виховника, адміністратора домівки й руханкової залі при вул. Коперника ч.5, та спортової площі „Луг“ на „Вульці“, включно з диригентурою хору й власної оркестри, яку ми залюбки називали оркестра Василя Дзуля „Пале ді данс Луг“. Ця оркестра (звичайно квіртет — секстет: скрипка, піяно, акордеон, бубон, перкусія, саксофон, трубка, бас, гаввайські гітари, банжа тощо) була неначе зав'язком українських джазових оркестр у Львові й на провінції. В оркестрі В.Дзуля — „Пале ді данс Луг“ ставили перші „музикальні кроки“, або як ми тоді казали „термінували“ такі відомі згодом музиканти й керівники власних оркестр : Леонід (Ябцьо) Яблонський, Маріян й Іван Костюки, Василь Босий, Богдан Гірняк, Лев („Гума“) Гуменний, Володимир, Юліян, Антін й Любомир Вірстюки, Богдан й Михайло Снілики, Володимир („Максьо“) Максимович, Євген („Кіртен“) Магальяс, Володимир Панасюк, Володимир Ціснк, Люба Соботівна, Марина Левицька, Роза Смеречинська й багато інших тодішніх сту-

дентів й популяризаторів легкої музики, що таким робом доробляли собі зайву копійку на студію й особисті видатки.

Заслуга св.п. В.Дзуля полягає в тому, що він одним із перших дав почин до постановки таких аматорських оркестр, очищуючи цим спомом українські забавові залі від чужинців, здебільшого жидів-музикантів. За ним пішли інші. Одною із найкращих і репрезентативних джазових оркестр того часу була широко відома оркестра Леоніда Яблонського, під назвою „Ябцьо-Джаз“, членами якої й „фіярами“ були такі піяністи як теперішній композитор у Львові, Анатоль (Таці“) Кос (Анатольський); Богдан („Данко“) Псрфеський; Богдан („Бонді“) Весоловський; Євген („Льоль“) Волошин; Володимир Кассараба, Наталка Бігус (згодом дружина „Ябця“) та чимало добрих скрипалів, члестів, кларнетистів, саксофоністів, трубкарів і співаків-ре френістів (Осип Курочко, Олександр Хлєбці, Юрій Лаврівський, Роман Хоміцький, а серед них Ірена (Реня) Ярославич, сьогодні відома популярна співачка Рената Богданська, вдова по польському генералові, Геросві боїв за „Монте Касіно“ Владиславові Андерсові. В головній управі „Луг“ разом зі св.п. Василем Дзулем працювали: Іванка, Юрій, Іван Мамчаки, Василь Жовнір, Петро Козлянюк, Анатоль Курлидик, Роман Савчак, Ярослава Кирик (згодом дружина Романа Савчака) та інші.

В „Лузі“ на Консерваторії провадилася культурно-освітня праця, до якої горнулася львівська ремісничка молодь, що поза львівськими читальнями „Прогрес“, „Соколом“, „Батьком“ й його відділами на передмістях, „Зорсю“, „Силою“ та церковними братствами при львівських церквах, знаходила там своє прибижище й там „українізувалася“. Там кожноразом провадилися самоосвітні курси читались лекції з історії України, відбувалися різні імпрези, на яких завжди був присутній св.п. Василь. Українські національні й сальонові танці навчали брати Михайло („Гжесько“) й Богдан („Бені“) Снілики, Євген Магальяс, колишні учні Василя Авраменка. Кожної суботи й неділі відбувалися там вечорниці й дансинги, на яких пригравала оркестра Василя Дзуля й його наслідники. А в „Луговому городі“ провадилися спортивні змагання, пописи, фестини й забави. Цей період в житті Покійного позначився його кропіткою, жертвовною й дейною працею „для друзів своїх“ і він без причини завжди згадував про ці часи, як найкращі в його житті.

Не інакше було в Чикаго, куди св.п. В.Дзуль по закінченні війни переселився разом з родиною. Членство в Учительській Громаді, головування й ведення книговодства у цій установі, учительська праця в школах українознавства, навчання співу, організування молодесчих хорів СУМ-А, співучасть у місцевих музичних й хороших ансамблях, співпраця в Бойківському Товаристві, у церковних і світських установах, сприяння

Патріархальному Товариству, а над усе плєкання й замилювання до української пісні й музики та повсякденна різнорідна громадська діяльність були „візитовою картою“ Покійного. Недарма за ці шляхетні риси його вдачі, його всі поважали й любили та ставили іншим за приклад. Проф. Адам Антонович, його найближчий співробітник в Чикаго, так схарактеризував Покійного: „Василь Дзуль був насправді феноменом у громадській праці. Солідний, працьовитий, обов'язковий. Ніколи не гнався за сумнівної вартості „селфпабліситі“. Великий прихильник „Екрану“. Практикуючий християнин, болітних патріархальних справ. Любител хорового мистецтва, сам добрий співак й диригент хорів, організатор і співучасник усіх конструктивних починань чикагської громади, ніколи не відмовлявся від жадної, хоча б фізичної праці для добра і в користь цієї громади.

Таким був св.п.Василь Дзуль за свого життя. Така залишиться й пам'ять про нього. Іван Р.Костюк

Михайло Млаковий

Б. Весоловський

Яблонський Леонід

Хор Ватра - дир. д-р Туркевич - Брегенс - Австрія.

ХОР Ю СУМА „ВАТРА“ Осередку ім. М. Павлушкова

Ірена Пелех

Ірена Пелех

Ірина Пелех розпочала свою музичну освіту на 7-му році життя в Укр. Музичному Інституті, в Ірвінгтоні, Н. Дж., у відомої піаністки проф. Галі Клим. Будучи 13-ти літньою дівчиною вона дала свій перший самостійний фортепіановий речиталь, а маючи 15 років, дала концерт виключно творів українських композиторів. Вона закінчила свої студії в Укр. Музичному Інституті з найвищим відзначенням.

Ірена продовжувала свої вищі музичні студії на Темпл Університеті у Філадельфії, Па. у визначного проф. Юрія Сементавського, як також брала участь у спеціальних лекціях у професора залезбурської консерваторії моцартеум Гейнца Шольца. Також була на лекціях в Аделі Маркус з Джулларзу, в Гейби Карсадесус з Франції, та в Леона Флайшера з Пібоді Консерваторії.

Осягнувши в Темпл Університеті ступінь бакалавра і магістра музики, працює асистенткою у свого професора, та вчить гри на фортепіані в музичній школі „Сепелмент“ та в Укр. Музичнім Інституті у Філадельфії. Вона виступала на місцевій радіо програмі ВФДН-ФМ, як і також на „Радіо Вільна Європа“.

Ірена Пелех є постійною аккомпанювальною чоловічого хору „Прометей“ у Філадельфії. Під час мистецького турне по Європі, не тільки аккомпанювала хором, але також виступала як солістка здобувачи признання не тільки української, але також і чужинської публіки, а не раз „стоячі овації“.

Протягом своїх музичних студій, Ірена здобула багато нагород і відзначень, з яких останньо є здобуття першого місця на міжнародному конкурсі в ім'я Станіслава Юдкевича в Торонті. Тепер Ірена займає пост віце-президента Укр. Муз. Інституту в ЗСА.

Анізія Турізіна Котелок градуантка Католицького Університету в Курітибі 1980 р.

ГРАДУАНТКА ВИЩОЇ ШКОЛИ В БРАЗИЛІЇ

Анізія Котелок закінчила студії хемії та шукає праці в своєму фаху. Останні роки її спонсорами були подрузьжя Володимир та Уляна Дячуки. Ось виймок з листа Анізії:

„Пишу до Вас цих пару слів з подякою для організації СУА за цінну допомогу в закінченні моїх студій у факультеті хемії. Вам, Дорога Пані Савицька, за працю для нашої молоді тут у Бразилії та за приєднання спонзорів. Ця Ваша праця та допомога дає змогу багатьом студентам отримати кращу працю та позицію в житті. Прошу передати мій привіт усім паням із СУА та моїм добродіям. Пересилаю найкращі побажання щастя, здоров'я та сили в громадській праці.“

„НАШЕ ЖИТТЯ“, СІЧЕНЬ 1982

SCHOOL OF UKRAINIAN DANCE "KASHTAN" CLEVELAND, OHIO,

Komichak, Markian

ARTISTIC DIRECTOR

Markian Komichak, artistic director of the School of Ukrainian Dance "Kashtan" in Cleveland, Ohio, was born in Pittsburgh, Pa., where he began dancing at the age of ten with Vasile Avramenko. In 1969 he joined the dance team of Roman and Lewko Strockyj, and spent the next three summers entertaining guests at the Soyuzivka resort in New York. During the winter of 1974-75, Komichak joined the Strockyj Brothers again for a ten-week engagement at New York's famous Radio City Music Hall, where the group gave nearly 300 consecutive performances of Ukrainian dances. Immediately following that, Markian founded and directed the Ukrainian Dance Workshop in the Catskill Mountains and continued for the next six years to operate the seminar for advanced dancers from all parts of the U.S. and Canada. It was at this time that he had the opportunity to work with instructors such as Roma Pryma-Bohachevsky, Wadym Sulyma, Mykola Zhukovin, Paul Taras and Yaroslav Klun'. One of the workshop's many achievements was the formation of a National Dance Ensemble "Yantar", which gave performances at Catskill Resort Areas in the summer of 1980.

In addition to this, Markian Komichak has conducted seminars in Houston, Philadelphia, Erie, Winnipeg and Toronto. He has also performed as guest dancer and bandurist with many ensembles including New York's "Yevshan" (12-City tour), "Veselka" (New Haven), "Voloshky" (Philadelphia), "Cheremosh" (Rochester), "Zorepad" (Albany), and the "Ukrainian Youth Theatre" (Chicago). Twice Markian has toured Europe as guest of "Chayka" (Hamilton) and of "Rusalka" (Winnipeg). He has appeared at festivals in Dauphin, Rochester, Pittsburgh, Louisville, Baltimore, Garden State Arts Center in New Jersey, and Folklorama in Winnipeg.

Currently Markian receives his formal training at the Schools of the Pittsburgh Ballet and Cleveland Ballet, and he teaches Ukrainian Dance and Ballet to over 125 students in both Pittsburgh and Cleveland.

Наталія Наталенко-Маруняк

НАТАЛІЯ НАТАЛЕНКО-МАРУНЯК

Кар'єру співака, зокрема в наших умовах, далеко не завжди характеризує кількість виступів, а якість голосу, його індивідуальний тембр, переконливість інтерпретації. Усі ці прикмети має голос Наталі Наталенко.

Наталія Наталенко-Маруняк народилася в таборі інтернованих армії УНР у Щалкові в Польщі як дочка бойового старшини-сотника. Від батька — баритона одіичила любов до співу, багатство рідної народної та історичної пісні, що ними досі славиться Ічня на Чернігівщині, місце народження її батька.

Навчалася в Інституті для дівчат в Перемишлі. Після одисей другої світової війни опинилася в Вестфалії (Західна Німеччина), звідки в 1960-тих роках переїхала до Мюнхену.

Фундаментальні основи вокалу має від батька, шліфування її природно поставленого голосу проходило під час небагатьох лекцій у кол. співачки берлінської опери Г. Байя-Шредер (Білефельд) і вокального педагога, проф. Євгена Цимбалістого (Мюнхен).

Голос Наталі Наталенко — соковитий альят оксамитного звучання — з'єднаний з задушевним виконанням і мистецьким відчуттям інтерпретації — спрямували шлях вокалістки до романсового жанру.

Рідна і чужа критика в унісоно підкреслює ці типові для співачки прикмети:

„Співачка Н. Н. захопила слухачів своїми романсами і народними піснями“. („Фольксцайтунг“, Фульда, Німеччина, 1969);

„Надзвичайний голос української співачки Н. Н. і гідна уваги інтерпретація романсів“. („Ля Ліберте де ля Валле де ля Сен, Франція“, 1971);

„Співачка передала зміст романсів, чудово інтерпретацією, зворушивши присутніх“. („Шлях Перемоги“, Мюнхен, 1973);

„Мені здавалося, що немогло бути кращого виконання „Трьох порад“ І. Шамо, як в виконанні киявської співачки М. Прохорової; в залі „Трибуна“ переконався, що рівнорядне, якщо не краще виконання показала нам п. Наталія, знаменита романтистка“ („Америка“, Філадельфія, 1977);

„Кожен, хто вслухався у спів пані Наталі... мусів захопитись“. („Свобода“, 1977);

„Вона тонкий інтерпретатор настроєво-ліричних речей, головне — романсів. Її виступ дав насолоду й безумовне задоволення слухачеві“ („Українське Слово“, Париж, 1977);

„Виймово талановита українська співачка... мистецька постать незвичайно цікава“. („Український Голос“, Вінніпег, 1980).

Покищо, — мистецька дорога вокалістки стелилася виступами перед чужинською і рідною публікою в Німеччині, Франції, Англії, виступом у французькій телевізії, в західно-німецькому радіо Баден-Баден, концертним турне в ЗСА в 1977 р. (Філадельфія, Дітройт, Нью-Йорк). Спільно з І. Раковським та Ю. Тимченком наспівала платівку „Ми нині тут, а завтра там“.

На дальшому мистецькому шляху можна пані Наталі побажати лише заслуженого успіху.

„Екран“ Рік XXI. Ч. 116-117-118 1982

Презентація дебютанток на балі в Чикаго 1982

У суботу, 6-го лютого, в Чикаго, Ілл., відбувся традиційний бал презентації дебютанток, який кожного року влаштовують Відділи Чикаго—Товариство Українських Інженерів Америки, Українське Лікарське Товариство Північної Америки, та Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Америки й Канади. Цього року господарями балу було ТУІ, якому належить признання за дуже добре організовану імпрезу.

Прекрасну залу „Гренд Болл Рум” готелю Конрад Гілтон на Мишиген авеню вповнило понад 400 елегантних гостей. Бенкет відкрив і вів програму інж. Нестор Іванків, який представив Олександру Дяченко-Кочман і д-ра Володимира Мінковича. О.Дяченко-Кочман після відповідного до імпрези привіту від Комітету батьків дебютанток, їх уважних ескортів і гордих батьків. Аранжером презентації дебютанток була Оксана Дика Пилипчак, якій належить особливе признання за відмінну хореографію презентації.

Після презентації дебютанток привітали гості інж. Михайло Маркевич, голова ТУІ, д-р Ю.Грициляк від УЛТПА і д-р Петро Попович від ОУВЛ.

Комітет батьків дебютан-

ток очолили Галина Сумик та Олександра Дяченко-Кочман, які співпрацювали з організаторами балу інженерами Ярославом Струтинським і Михайлом Маркевичем. Веселі гості танцювали до звуків двох україн-

ських оркестр—„Мрія” і „Водограй”, що грали без перерви.

Дебют—це радісна подія в житті молодого людини, яка залишається в пам'яті на все її життя. КМ

Дебютантки та їхні ескорти на балу в Чикаго: Аріяна Сумик—Марко Петриця; Наталка Бандура—Тарас Хоркавий; Ірена Чучук—Олесь Камінський; Надія Чорній—Михайло Биць; Оксана Івасишин—Олег Данилюк; Марта Мищик—Юрій Масник; Ірина Соколовська—Аскольд Рихтицький; Тая Ременюк—Марко Маркевич; Христя Яворська—Степан Ременюк; Марта Качмарик—Євген Свистик; Надя Суріва—Роман Кузик; Світлана Кочман—Борис Маркевич.

Традиційна презентація дебютанток в Чикаго 1980

(Від ліва до права): Ірка Лісейко - Остап Мельник, Олександра Масник - Марко Джулинський, Олена Малецька - Богдан Зарицький, Доріяна Галярник - Роман Вітковський, Адріяна Плав'юк - Богдан Харкевич, Софія Косачевич - Михайло Васік, Наталя Личик - Мирон Маркевич, Ляріса Баюк - Мирон Кузик, Роксана Цепинська - Віктор Личик, Катя Масник - Володимир Закопний, Христіна Заплітна - Володимир Кухаришин, Реня Яворська - Івась Коцур, Христя Мельник - Юрій Сендунь, Христя Боднарук - Тарас Попович, Христя Піганюк - Богдан Дзюк. Частина прибутку з кожної презентації дебютанток в Чикаго йде на фонд Енциклопедії Українознавства. З 1980-им роком ця сума завершила одну тисячу доларів.

В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

Недавно відбувся в Римі Синод католицьких єпископів, присвячений справам християнської родини. Учасники Синоду радили як протидіяти лихові, що звидусіль загрожує стійкості — стабільності, післянництву і завданням християнських подруж, отже і християнських родин.

Українські подружжя і родини також переживають тяжкі часи і дуже часто знаходяться перед важкими проблемами. Сепарації і розводи, бездітність і малодітність, мішані подруж-

жя і нехт до подружжя взагалі — то головні перешкоди-пороки в нормальному житті українських родин. Ці пороки ширяться тепер у загрозливому темпі і підривають здоров'я і життя наших родин, а далі і всієї спільноти. Наслідки цього занепаду видно на кожному кроці: у зменшенні числа дітей по наших школах, у послабленні темпа праці молодесих і взагалі малошо не всіх громадських організацій Родина є основною біологічною клітиною громади; коли вона недомагає, не може бути

здоровою і громада.

Досі над тією переважно справою призадумувались і шукали виходу, на жаль, тільки одиниці. На диво ні Суспільна Служба, ні навіть наші церкви не займаються (і не займаються) систематичною і плянковою працею над збереженням морального і фізичного здоров'я наших родин. Цю переважну ділянку індивідуального і громадського життя залишено напризволяще. „Якось то буде”.

До вітмових одиниць, оборонців української родини належить інж. М.О. Тишовницький з Каліфорнії, ЗСА. Він був одним з основників

подружньої поради „Мета” і віддавна словом, пером і ділом обстоєє однорідність українських подруж і на прикладах з історії і життя вакаєє шкідливість подруж мішань. У своїй книжці „В обороні української родини”, виданій в цьому році з нагоди Року Родини, автор описує свою працю для добра українських родин. Яка шкода, що інж. Тишовницький не має багато послідовників! Коли б їх було більше, наші школи були б людніші, церкви повніші і все українське життя було б живіше. А так іноді думаєш, кому послужать за 50 років усі наші надбання?

Книжку інж. Тишовницького поручаєє всім, в першу чергу молодим людям напередодні подружжя, а далі священикам, батькам, провідникам громадського життя, що почувуються відповідальними за „долю мільйонів”.

Книжка, „В обороні української родини” має приблизно 500 великого формату, коштує 20.- дол. Замовляти її

Гурток Прихильників Української Дитини
16 Rivercrest Road
Toronto, Ontario M6S 4H3
Tel. 769-2535
Ярослав Чумак

ДІТИ — МАЙБУТНІСТЬ

УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

CHILDREN — OUR FUTURE

В. Кардашеві в ювілейний альбом

Маестро Василь Кардаш

бо то був час, коли викінчувалася гітлерівська Німеччина й навіть німецька армія не могла бути належно прохарчована, то можна собі уявити, як голодували в'язні в концентраційному таборі, які були призначені на знищення. Багато там згинувло наших людей в часі від січня до квітня 1945 р.

Цілу ту гегенну перейшли три Кардаші: батько Іван і два сини: Михайло і Василь. Вигодовані й висохлі на кістяк, покриті майже прозорою шкірою, виснажені до крайности, з опухлими й почорнілими устами від спраги, з напівпритомним поглядом запалих очей, вони себе не пізнавали вже, коли трапився такий випадок, що вони зійшлися разом.

То були дійсно передсмертні дні їх життя. В такому власне часі над'їхали американські танки і сталося те, в що не могли вірити в'язні концентраційних таборів гітлерівської Німеччини. Те, що для смертних людей є неможливе — можливе для Бога. Це велика наука, якої навчилися ті в'язні, які пережили жахливі часи в концентраційному таборі в Ебензе перед

для мене дуже зворушливе. Що та бідна мати мусіла пережити, коли її чоловік і два неповнолітні сини пропали й не знала, яка їх доля...

Ми, старші в'язні, могли їм допомогти пройти тяжкі випробування початку таборового «хрищення» і це було їх щастя. Коли ж вони потім приїхали до Ебензе, після ліквідації Авшвіцу, всі вони пережили найгірші дні. Дуже багато наших друзів погинули, без уваги на те, чи вони були довше, чи коротше в Авшвіці.

У 1945 році, десь два місяці після ганебної капітуляції гітлерівської Німеччини, стрів у всіх трьох Кардашів у Фюріхшуле в Мюнхені. Це була німецька школа, яка в тому часі була нечинна, й там американська військова влада дозволила нам зорганізувати гуртожиток для колишніх в'язнів німецьких концентраційних таборів. Там власне жили вони, коли я їх стрів.

Мене були випустили з Авшвіцу в грудні 1944 р. на домагання Ст. Бандери, якого німці були випустили в серпні того року й перепросили, кажучи, що це була велика

серед теперішніх українських диригентів, а його хори, як би були можливості провести змагання всіх наших хорів на еміграції, мали б певні дані на першу нагороду. Його оркестра сдина із найкращих на цілу нашу діаспору. Коли глядімо на тих 200 молодих осіб, що їх він часто виводить разом на сцену, радість і гордість розпирає груди кожного глядача.

Успіхи і значення диригента В. Кардаша можна оцінювати з різних аспектів, а я візьму під розгляд тільки два: плекання хорового й взагалі музичного мистецтва та виховання молоді. Його хори й оркестра, що складаються з молоді одного тільки нашого еміграційного скупчення в Торонті в Канаді, ставлять нашу культуру серед чужинців на високий позем. За його хорамі й оркестрою мусять підтягтися й інші хори нашої діаспори. Це витворює творчий фермент, викликає атмосферу прямування до вершин мистецтва.

Коли б ми дали можливість його хорам виступити на чужих сценах Канади й Америки, це для нашої пісні, для нашої культури мало б велике значення. А вони вже є до того готові.

А для виховання нашої молоді, для прив'язання її до українства,

ПРИЄДНАТИ ХОЧ ОДНОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА!

"DIBROVA" Choir of the Ukrainian Youth Ass'n (SUM), Toronto, Ont

У Торонті відбулася 27 вересня 1981 дуже присмна імпреза: славні сумівські хори «Діброва» і «Прометей» з оркестрою «Батури» вшанували свого диригента маестра Василя Кардаша та його дружину Лярису в їх 25-літній ювілей подружнього життя. Багато є таких святкувань, але це святкування особливо зворушуюче. Маестро Василь Кардаш — довголітній колишній в'язень німецьких тюрем і концентраційних таборів у Авшвіці й Ебензе, де згинувли тисячі українців, а ті, що їх пережили, досливно заглядали смерті у вічі.

У тайних документах гітлерівської Німеччини написано, що Авшвіц — це «ферніхтунгслагер», тобто табір нищення, табір смерті. Всі ті, які пережили Авшвіц і є тепер на волі, можуть однозгідно сказати, що ніхто з них не мав надії на вихід на волю. Ми не могли відважитися просити Бога о один день волі. Нам прямо було соромно просити Бога о це, бо ми знали, що це неможливе. З Авшвіцу ніхто живий не виходив. Коли з умучення, виснаження й побоїв умирало люди, їхні тіла палено в крематорії. Тому ми казали, що з Авшвіцу сдина дорога на волю — крізь комин.

Не ліпший був концентраційний табір у Ебензе, куди перевезено частину в'язнів з Авшвіцу в 1945 р., коли наблизився до Авшвіцу воєнний фронт. Там пережили наші політичні в'язні ще гірші умови,

капітуляцією Німеччини та вийшли на волю.

25 літ подружнього життя. Та ж чверть століття. Та це тільки 25 літ подружнього життя, а відколи він уже на волі, минуло цілих 36 років. Бог, як дас, не міряє.

Я пізнав Василя Кардаша в Авшвіці. То була осінь 1943 року. Я і всі, які приїхали до Авшвіцу переді мною і зі мною в 1942 р., вже були пройшли найтяжче випробування. Вже були згинувли ті, які мусіли згинувти, а осталися між живими тільки ті, що мали силу духа пройти все те пекло на землі й не вгнулися, не впали. Тут можна говорити тільки про силу духа, бо фізичні сили у тих умовах визначалися силою духа. Хто вмів знайти в кожній скрутній ситуації і вирватися смерті з-під коси, той ще в тому часі жив. А хто в Авшвіці прожив один рік і не вмер, він міг і іншим допомогти.

Таких нас було 35, як зі Львова приїхав великий транспорт українських політичних в'язнів, що належали до Організації Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери. Їх було всіх 176. Коли я побачив тих вигодованих у тюрмі на Лонцюго у Львові, де тому два роки я виглядав, мов кістяк, мною це дуже потрясло. А ще до того я побачив між ними батька Івана Кардаша з двома синами, які в той час ще не були переступили двадцятого року життя, то було

помилка, що вони його арештували. Тоді він вимагав, щоб і його друзів випустили, коли це була помилка.

Василь Кардаш і його брат Михайло вчилися, а їх батько заробляв на прожиток шевською працею. Василь Кардаш змолоду цікавився вихованням молоді й був арештований, як повітовий референт юнацтва ОУН. Тому й по виході з концтабору він прийняв працю у виховному секторі ОУН. Він доповнив свої університетські студії частинно в Німеччині, а частинно в Канаді в університеті в Вінніпегу й, так попрацювавши над собою, став на працю над вихованням молоді в Канаді в системі СУМ.

Виховання молоді — це його улюблена ділянка праці. Він її любить і досконало знає. Найкращим способом захопити українську молодь на еміграції, це спів. Чар української пісні полонить молодшу людину. Тому він зорганізував два хори (дівочий «Діброва» й чоловічий «Прометей») і велику духову оркестру «Батури» при сумівському осередку в Торонті в Канаді. Маючи до того відповідну фахову освіту, він докладає всіх старань, щоб вони виглядали якнайкраще, і це йому вдалося. Його успіхи виносять його на одно з перших місць

це має неоціненну вартість. Тих 180 чи двісті молодих осіб на ціле життя задержати свою любов до української пісні. Чар української пісні завжди буде в їхніх душах відзиватися могутнім акордом, хоч би вони й як віддалилися від гуртового українського життя й жили серед зовсім чужого довкілля. Вони ту любов до української пісні розширяють у любов до України і її поневоленого народу. Вони і дітям своїм це шляхетне почуття передають, а це осрнве для збереження нас у чужому світі.

Життя в концентраційному таборі надцерило його сили, й він незмагає. А він все таки совісно сповнює цю добровільно п'ятині на себе національний обов'язок. Це бачать всі ті молоді люди, що він їх школить, і це їх теж виховує. Це їх заставляє шанувати його роботу й наслідувати його.

Він має щастя, що має дружину, яка живе його працею, його успіхами, а також його турботами. Вона завжди з ним. Вона додає йому витривалости в праці й це її належить признати.

Обом їм має щире побажання ще багато літ успішної праці для українського народу і для його культури. Щоб вони діждали зі своїми хорамі й оркестрою бодай раз виступити у вільній столиці Україн-

ДЛЯ КОЖНОГО З НАС ГАСЛОМ Є:

"PROMETHEUS" Choir of the Ukrainian Youth Ass'n (SUM), Toronto, Ont.

"BATURYN" Band of the Ukrainian Youth Ass'n (SUM), Toronto, Ont.

ської Держави — золотоверхому Києві. Коли Бог дав йому стільки літ волі, в що ніхто не міг вірити, то й це має побажання зовсім певно Бог може здійснити. Хай так станеться!

До щирих побажань долучуємося і ми — редакція «Ідея і Чин».

М. КЛИМИШИН

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ • 1981

This vocal-instrumental ensemble made its debut in Chicago in December of 1980. Its modern interpretation of music, along with the talent and creativity displayed by the members, has given audiences a fresh, unique outlook toward Ukrainian music. Some of the songs, including lyrics and music, were composed by the ensemble's co-directors: Marijka Hawryluk and Pawlo Honcharow. Malvy has performed at various festivals and concerts in Chicago and the New York region.

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

UKRAINIAN AMERICAN YOUTH ASSOCIATION DANCE ENSEMBLE "UKRAINA"
OF CHICAGO

"MALVY"

Director/Choreographer
EVHEN LITVINOW

осередок
ім. Павлушкова
в Чикаго

Marijka Banach Myrosia Basarab Diana Bereza Evhen Bereza
Kateryna Bernacka Olya Bernacka Judya Catalano Olya Chawula
Juliana Chimiak Yuriy Dilendorf Ksenia Dobrovol'ska Annie Dudycz
Motria Durbak Orest Dutko Jaroslaw Hnatiw Hanusia Holowatyj
Roman Holowatyj Mykola Hryniw Marijka Hulyk
Hryhorij Jarosiewycz Olya Kolodij Andrij Kosowsky
Suzanna Kryzanowicz Lilia Kulas Oleh Kulas Teresa Kuritsa
Natalka Lychyk Halia Lytwynshyn Daria Maksymczuk
Oksana Melnyk Josyf Mycyk Roman Panchyszyn
Marijka Pawlyk Odarka Petrasz Angelina Pleskanka
Tymish Rozdolskyj Mychajlo Semkiw Fedir Stupen
Hania Szalewa Iwan Szalewa Alex Sumyk Ariadna Sumyk
Marijka Tchoryk Irka Tkatchuk Katrusia Tycha Stefan Tymczyna

„Чарівні чобітки”

(До виступу танц. групи „Україна” з Чикаго)

CHICAGO'S UKRAINIAN DANCE ENSEMBLE **UKRAINA**

Ансамбль „Україна” перший раз завітав до Торонта в неділю, 28. 03. 1982 р. з концертом танців до залу „Мессей Гал”. В торонтських організаторів цього концерту був оправданий острах. Осгаши пару сезонів у Торонто були своєрідною лефлядою нових, відомих і ославлених вже танцювальних груп, так що презентувати свіжу, молоду, невідому ще в Канаді однінцю після такої серії виступів, та ще у „Мессей Гал”, було такн ризиковно. Одначе певність за свою якість як керівника так адміністрації „України” та творчі амбітні аспірації молодих ентузіастів танцювального мистецтва зробили своє: veni, vidi, vici могли б вони повторити за Цезарем, — себго: прийшли, побачили і перемогли.

Коли в одних ансамблях домінувала балетна підготовка ансамблів, високозаавансована техніка, чи навіть акроба-

наполегливою працею і вмінням підчолом зумів з’єднати душі і природні враження молоді і з сирого матеріалу вишліфувати цю високоякісну мистецьку однінцю, ведучи при тому чисельну школу танців із дитинства (200 осіб). Бо коли штука є зробити щось з готового матеріалу, то наскільки важче є досягнути щось мистецьке зі спривцю. Честь і слава мистецьким і адміністративним керівникам того великого виховно-культурного діла!

Концерт почався гарним привітом дівчат в народних строях з вишиваними рушниками. Вони граціозними рухами та ласкавими усмішками запрошували нас до участі в їхньому святі. Цю просьбу завершили українським звичаєм привітом хлібом та сіллю.

Наступна сцена відкриває весілля в Україні. Старости виводять молоду пару, батьки благословлять їх іконами, та за старинним звичаєм пере-

ЧАРІВНІ ЧОБІТКИ

Казка про козака, який перехитрив чортика. Хореографічний уклад на основі оповідання М. Гоголя „НІЧ ПРОТИ РІЗДВА”.

Виконують: Юліана Хімяк або Марійка Банах — Орест Дутко Роман Головатий Йосиф Мищик Іван Шалева

HUTSULKA

ГУЦУЛКА

ENCHANTED BOOTS

Солісти: Ангеліна Плєсканка Гануся Дудич Михайло Семків Кері Чорній

тика цілості та... суміш українсько-російських і інших танцювальних кроків, то інші знову мали довголітній досвід „руску” стилю першорядну ядву оркестру, багато ентузіазму (і державних фондів) і зало хореографії і т. д. і т. н., то Чикагська „Україна” презентувалась як педагог (3 роки тому) свіжо заснований твір спонзорований лише льокальним Осередком СУМ у Чикаго. Твір у всіх відношеннях новий, молодий, але поставлений на здорових основах: зрозуміння і підтримки Осередку, природний гін і амбіція молодельких адептів танцювальної штучки та, найголовніше, професіоналізм, обдарування, педагогічний хист мистецького керівника і творчий талант хореографа Євгена Літвінова. Це він своїм знанням і фаховим мистецьким вишколом,

в’язують їм руки, як символ їхнього з’єднання. Тоді починаються весільні танці. Бадьорість та взаємна любов молодят, не одному з нас нагадав цей великий день. О. Петраш та І. Шалева виконуючи ролі молодят прекрасно виглядали в своїх нео-модерних строях з білою оксамити та сатиши, вишиті голубими та золотими нитками. Цей символічний жест з’єднання молодят на сцені, з’єднав і нас позитивно в душі з ними.

По весіллю настала тишина, несподівано світло падає на молодого козарлюгу, який „Сам п’є... сам гуляє” — але не так зовсім сам, бо за паузою тримає улюблену пляшку горілки! Своєю знаменитою технікою, лімікою та вишлясами Євген Береза влучно передав легкий настрій пісні.

В наступній точці зустріч

молодого дівчини з коханим біля криниці. Але ця тиха зустріч швидко кіпчається. З приходом збиточних приятелів ліричний настрій змінюється на жартівливий.

Найбільш зворушлива точка першої частини був „Танець з ляльками”. Тут діти, учні Українського Народного Балегу при СУМ-і ім. Павлушкова в Чикаго — (Христина Матковська, Яра Боднарук, Бред Чорній та Чед Чорній) у віці 4 до 6 років чудово виконали танець, в якому збиточні хлопчики викрали від дівчат ляльки, але побачивши їхній жаль — віддали. Це не абияке досягнення, бо ж навчити малих дітей так реалістично цю сценку виступати є мозольна праця, а малым танцюристам велике призначення.

Гарне враження в першій частині справив вокально-ін-

струментальний естрадний ансамбль „Мальви” під керівництвом Марійки Гаврилюк та Павла Гончарова. Ніжна гармонія дівочих голосів та цікаві інструментальні сольо, давали модерний по смак знашим пісням — („Народження дня” муз. В. Івасюка; „Ходила я по садочку” нар. пісня; та „Скрипка” муз. Г. Скупієвського). На жаль, іноді балає між інструментами та голосами вривався і бубон переважали жіночі голоси.

В танці „Гуцулка” кокетливо гуцулка вибирає коханого з поміж 4-ох красних хлопців. Око любується прецизними, складними кроками як і заліццанням молодят.

Перша частина концерту закінчилась танцювальною інсценізацією „Чарівні чобітки”, на основі оповідання М. Гоголя „Ніч проти Різдва” — хорео-

графія Євгена Літвінова. Тут на тлі народних вірувань, ворожби і молодіжних забав подано сюжет твору: козак перехитрує чортика, щоб дістати своїй дівчині „чарівні чобітки”. Артизм ансамблю показався тут дуже яскраво. Оформлення сцени і вдале освітлення дозвляло настійно піям. Майстерна хореографія, дисципліновані танцюристи та їх вмільа гра, захоплювали публіку. Відповідна міміка облич була видержана до кінця.

Друга половина концерту почалась гумористичною інсценізацією пісні „Під вишнею”. Мотря Дурбак кокетливо відіграла молодицю, а Орест Дутко надзвичайно вмільа передав характер старого її мужа. Одчайдушним коханим молодиці був Йосиф Мищик.

Цілком відмінним від українських був „Молдавський та-

CHICAGO'S UKRAINIAN
DANCE ENSEMBLE

UKRAINA

нок" — це калейдоскоп рухів та красок. Танцюристи вбрані в барвисті строї червоного, чорного та білого кольорів танцювали з неімовірною швидкістю та точністю.

Захоплюючим був і „Гопак“. „Мальви“ вдруге гарно зступали з трьома піснями. „Буря“ муз. В. Івасюка; „Акварель“ муз. Р. Майорова; та „Відлуння в горах“ муз. В. Льїна.

Ансамбль „Україна“ закінчив концерт прегарною хореографією в'язанки українських танців. Тут напереміню та з великою зіграністю групи танцюристів чергувалися з поодинокими танцюристками, які своєю шаленою швидкістю і вмільстю заворожили публіку.

Ми віримо, що ансамбль „Україна“ буде ще більше зростати в своїй мистецькій твор-

чості та бажаємо, щоб вони знову завітали до нас у гості.

Загально: вражала правдивість і чистота українських танцювальних кроків і рухів та цілоти поведінки і постановок; мистецьке з високоестетичним смаком картинне розгортання поодиноких номерів програми; паявна адекватна пантоміма у танцюристів, — вони артистичною мімікою доповнювали пластичність, уяскравлювали виразність, експресивність чи то побутових, чи сюжетних, чи регіональних танців. Не було зайвої, безмістовної акробатики, безсенсового реквізиту її аксесуарів. Мистецькі декорації, зокрема оригінальний помисл з зимовим пейзажем до „Чарівних чобіток“, сприяли багатшому візуальному сприйманню танечних творів. Усе за-

слущним вїтком молдавського танцю, — було прїїняте правдиво українським духом, українською народністю, казковою поетичністю, гумором, обрядовістю її звичаєвістю. Саме це, поряд з оригінальними, вишуканими, перідо народньо-пісенними темами і сюжетами тшово в українському стилі виведених є найбільшим, найвартісїнішим достоїнством продукції „України“. В тому годї персонїїтні заслуги мистецького керівника й хореографа Є. Літвінова.

Строї танцюристів дуже гарні, барвисті, українські, але як і в більшості танцювальних ансамблів, помітно більшу дбайливість про них у дивчат аніж у хлопців. А шкода.

На окреме відмічення заслугоує дуже вдало підібрана і дуже гарно виконувана музика до окремих точок програми. Живі яскраві мистецькі картини танців настільки абсорбували увагу і захоплення глядача, що від'ємно не відбивалася відсутність живої музики, а радше навпаки, — вся увага засереджувалася на танцях.

Конференсьє: Годї поминутт'овчансько дуже доброго, інтелїгентного, скромного конференсьє п. Куляса, котрїї спонїяв свою функцію дуже культурно.

„Україна“ дефінітивно перевершила наші сподїванья. Вона під сучасну пору є чи не найкращою з укр. танцювальних груп на американському континенті. Бурхливї, довго невгаваючі оплески, щїрі оклики правдивого одушевлення були внявом дійсного ентузіастичного захоплення і естетичного вдоволення та вдячності публіки, котра на кінець заслужено влаштувала

талановитим, амбїтним і працюючим чїкагївцям буйну, спонтанну стоячу овацію, попереджену висловами подяки голови торонтських ансамблів О СУМ С. Безубка та розкішними букетами і вишукано уложеними кошами квітів для танцюристів і їхнього незвичайного мистецького керівника.

Людї проломанї. Своїм торонтським виступом чїкагська „Україна“ гїдно поставила себе на українську мистецьку мапу континенту, а то й діаспори. д-р Віра Когут

» ГОМІН УКРАЇНИ «,

ТАНЕЦЬ З ЛЯЛЬКАМИ - THE DOLLS

ЧАРІВНІ ЧОБІТКИ

ENCHANTED BOOTS

Представники української громади міста Віндзор, Канада, П. Мицак і діти вітають виконавців із Сумівських ансамблів з Чикаго по закінченні концерту.

Представник майора міста Віндзор у Канаді передає п. Ярославіві Кулясові пролам'яну книгу цього міста на закінчення виступу Сумівських ансамблів з Чикаго, 27 березня 1982 р., за їх прекрасне мистецьке виконання програми.

Світлина організаторів і мистецьких керівників Сумівських ансамблів з Чикаго по виступі у Віндзорі. Стоять зліва: П. Мицак, Є. Літвінов, М. Гаврилюк, М. Банах, Я. Куляс.

„UKRAINA“

The Dance Ensemble "Ukraina" and the School of Ukrainian Folk Ballet are two of the many performing groups of the Ukrainian American Youth Association (SUM) of Chicago. The enthusiastic commitment of these young people to Ukrainian heritage has made "Ukraina" one of the largest dance ensembles in North America. Over 150 dancers, ranging in age from 5 to 37, have captivated audiences with their lively and spirited interpretations of Ukrainian folk dance. The ensemble has performed throughout North America, including a performance for President and Mrs. Reagan at the Ukrainian Garden State Festival in New Jersey.

Soloists: Annie Dudycz Mychajlo Semkiw Cary Chorney Angelina Pleskanka